

Oddíl E – učební osnovy
VIII.1.C

KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

VIII.1.C – Kořeny evropské kultury

Charakteristika předmětu: KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY ve čtyřletém gymnáziu

Obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia. Využívá spolupráce s ostatními předměty, především literaturou, dějepisem, zeměpisem, základy společenských věd i estetickými obory.

Vybavuje studenta znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, pomáhá mu orientovat se v současném kulturním světě.

V kořenech evropské kultury jsou různými formami realizována všechna průřezová témata. Osobnostní a sociální výchova prostupuje téměř všemi činnostmi v seminární výuce, výstupy ostatních jsou uvedeny v poznámkách učebních osnov.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
I. ročník	(1)	X
II. ročník	X	X
III. ročník	X	X
IV. ročník	X	X

Organizace výuky

Kořeny evropské kultury jsou zařazeny do učebního plánu I. ročníku jako volitelný předmět. Je veden seminární formou, vyučován v odborné učebně pro výuku společenskovedních předmětů, vybavené audiovizuální technikou, připojením k internetu a odbornou knihovnou. K výuce předmětu je využíván školní učební text Kořeny evropské kultury a stejnojmenný soubor interaktivních pomůcek. Součástí předmětu je plnění dlouhodobějších tvůrčích a výzkumných úkolů s různými výstupy (referát, prezentace, obrazový dokument, didaktická pomůcka atp.).

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v předmětu kořeny evropské kultury prohlubuje znalosti z dějepisu a přispívá k utváření a rozvoji klíčových kompetencí studentů nejen tím, že získávají historické povědomí o základech vlastní kultury a civilizace, orientují se v křesťanské etice, tradicích i umělecké symbolice, ale zároveň se učí zpracovávat a využívat historické zkušenosti v přítomnosti.

Předmět vede studenty k uvědomění si vlastní kulturní identity, probouzí v nich zájem o nejstarší dějiny lidstva, prostřednictvím antické a biblické mytologie je učí chápat

VIII.1.C – Kořeny evropské kultury

myšlenkový vývoj lidí a jejich představ i názorů na svět, seznámením s křesťanstvím vysvětluje evropské kulturní základy. Student se učí řešit výzkumné úkoly, zvládá základy společenskovední analýzy a historické kritiky, učí se zásadám heuristiky i zpracování odborného textu.

Kompetence k učení

- výuku koncipujeme tak, aby studenti co nejvíce nových informací získali vlastní aktivní badatelskou činností
- získané informace třídíme, porovnáváme, zobecňujeme, základní údaje dále zpracováváme formou diskuzních příspěvků, referátů i odborných textů
- vedeme studenty k tomu, aby své badatelské i tvůrčí aktivity dokázali zorganizovat, časově rozvrhnout, aby si dokázali stanovit dílčí cíle i pracovní postup
- pomocí komparace vedeme studenty k objektivizaci získaných informací, seznamujeme je s postupy vedoucími k posuzování věrohodnosti pramene
- v antické mytologii a biblické dějepřevě společně vyhledáváme symboly, které se dosud objevují v jazykové komunikaci (rčení, přirovnání...) nebo umění a díky pochopení historického základu se učíme jim porozumět
- při popisu i hodnocení historických jevů dbáme na užívání přesných označení a termínů tak, aby se staly součástí aktivní slovní zásoby studentů
- všechny dějinné poznatky porovnáváme se současností (Desatero a dnešní zákony a morálka, vztah rodičů a dětí v antice a současnosti...)
- společně hodnotíme každé studentské vystoupení i týmovou práci, student hodnotí sám sebe kriticky, ale bez sebepodceňování, ostatní při hodnocení dbají na vyzdvížení pozitiv
- různorodými, účelnými, přínosnými a komplexně zhodnocenými činnostmi prohlubujeme studentův zájem o historii i pozitivní přístup k učení

Kompetence k řešení problémů

- shromážděné informace a postřehy hodnotíme, porovnáváme a třídíme podle potřeby zadaného úkolu a učíme studenty vytvářet různé varianty řešení, které dále vyhodnocujeme a vybíráme z nich ty nejefektivnější – základem postupu zůstává diskuze nad každým krokem
- při volbě variant řešení vycházíme z uplatňování různorodých myšlenkových operací, student smysluplně kombinuje heuristické, logické, empirické i tvůrčí postupy, ověřuje si výsledky své práce a porovnává je se známými skutečnostmi
- vedeme studenty k efektivním pracovním postupům vedoucím k vyřešení problému, učíme je problém segmentovat a analyzovat i volit efektivní způsob a možnosti jeho řešení
- shromážděné informace a postřehy hodnotíme, porovnáváme a třídíme podle potřeby zadaného úkolu a vytváříme různé varianty řešení, které dále vyhodnocujeme a vybíráme z nich ty nejefektivnější – základem postupu zůstává diskuze nad každým krokem
- při společných i individuálních činnostech vedeme studenty k tomu, aby uměli vysvětlit a zhodnotit každý svůj názor, aby o něm diskutovali a byli schopni při polemice věcně a správně argumentovat

VIII.1.C – Kořeny evropské kultury

Kompetence komunikativní

- využíváme při výuce všechny dostupné zdroje informací a komunikační prostředky a vedeme studenty k tomu, aby s nimi uměli efektivně a tvořivě pracovat i bez pedagogického vedení
- v průběhu každé činnosti usilujeme o to, aby student komentoval a vysvětloval svá stanoviska, na kladené otázky odpovídal souvisle, své myšlenky logicky řadil a argumentačně obhájil, aby jeho vyjadřování bylo srozumitelné, kultivované, s využitím bohaté, odborné slovní zásoby
- v průběhu diskuze dbáme na to, aby se studenti vzájemně poslouchali a reagovali na tvrzení ostatních
- při samostatných výzkumných úkolech i tvůrčích činnostech využíváme všech dostupných prostředků a forem komunikace k rozvoji komunikačních schopností studentů
- vedeme studenty k tomu, aby své komunikativní dovednosti efektivně využívali ke spolupráci s ostatními, aby byli ochotni se domluvit, naslouchat si a respektovat druhého

Kompetence sociální a personální

- vedeme studenty k tomu, aby dokázali přizpůsobit svou práci v předmětu svým schopnostem a možnostem, požadavkům zadání i očekávání pracovních partnerů, aby si utvářeli realistický pohled na skutečnost
- prací ve skupině učíme studenty spolupráci, rozvíjíme jejich schopnost rozdělit si úkoly a efektivně si práci zorganizovat i zhodnotit vlastní přínos společné činnosti
- volíme složení pracovních týmů tak, aby se zde utvářela příjemná pracovní atmosféra, vedeme studenty k ohleduplnosti a úctě k druhým i sobě samému
- při společných aktivitách komentujeme přípravu výsledného produktu a diskutujeme se studenty o průběhu a výsledcích práce
- posilujeme studentovu sebedůvěru, odpovědnost za vlastní jednání i organizační schopnosti

Kompetence občanské

- podporujeme studenta ve schopnosti stanovit si cíl výuky, inspirujeme jej historickými příklady pro řešení současných problémů
- na historických příkladech ukazujeme studentům, jak důležitý a nezbytný je respekt k druhému, snaha o pochopení jeho odlišností i uvědomění si vlastních specifik, a tím posilujeme studentovu toleranci, vstřícnost i otevřenost ve vztahu k druhým lidem
- díky dobré orientaci v minulosti umožňujeme studentovi důkladné a logicky podložené pochopení základních zákonných i společenských norem
- prohlubujeme studentovo pochopení kulturního a historického dědictví, jeho pozitivní vztah k uměleckým dílům a smysl pro kulturu a tvořivost
- křesťanskými tradicemi umocňujeme úctu studentů k národním tradicím

Kompetence pracovní

- při všech aktivitách v hodinách dodržujeme vymezená pravidla a plníme své povinnosti a závazky, vyučující vždy v součinnosti se studenty
 - prostřednictvím dějinného poznání vedeme studenty k ochraně kulturních a společenských hodnot
-

VIII.1.C – Kořeny evropské kultury

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

I. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Antická mytologie - postavy řecké i římské mytologie - antičtí heroové - významná mytologicko-epická díla antiky - odraz antické mytologie v umění, slovní zásobě, tradicích	<i>student se orientuje v antické mytologii, rozlišuje hlavní božstva podle atributů a patronace</i> <i>na příkladu různých bohů vystihne náboženské představy člověka a jejich vliv na tehdejší společnost</i> <i>analyzuje vliv antické mytologie na starořeckou i římskou společnost a politiku</i> <i>chápe úzké sepětí antické mytologie s evropským výtvarným uměním, literaturou i jazykem (rčení, přirovnání)</i> <i>zhodnotí odkaz antické mytologie pro dnešní svět a dokáže využít získané poznatky k charakteristice a pochopení díla s antickými motivy</i>	Předmět využívá učivo a poznatky z krátkodobých aktivit a dílen: Světová náboženství, Kulturně historický kurz v Praze Celoročně realizována PT Osobnostní a sociální výchova (heuristika – řešení problému, zodpovědnost za výsledky vlastní práce a její prezentace, kooperace), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (odlišné názory na svět a víru, náboženská tolerance, respekt ke kulturnímu dědictví), Multikulturní výchova, Mediální výchova (kritická práce s textem), Environmentální výchova (ochrana památek) Celoroční využití učiva literatury, dějepisu, společenskovedních a estetických oborů
Bible – Starý zákon význam Bible pro křesťanství, judaismus i slám - vznik a vývoj Bible, její jazyk - členění Bible - Starý zákon - příběhy Starého zákona - kniha jako morální kodex - starověké dějiny hebrejského národa - starozákonní postavy a proroci	<i>student chápe význam Bible jako historického pramene</i> <i>objasní vznik Starého zákona a jeho význam pro tehdejší civilizaci</i> <i>na konkrétních příkladech připomene význam hebrejské a křesťanské starozákonní tradice pro dnešní svět</i> <i>zná hlavní starozákonní příběhy a postihuje jejich symboliku</i> <i>vnímá kulturní význam Bible a její aktuálnost v současném světě umění a etiky</i> <i>na základě biblického studia chápe kořeny lidských vztahů, práv i empatii</i> <i>diskuzí při zobecnění příběhů rozvíjí kooperaci i kompetici, učí se řešit problémy v mezilidských vztazích</i> <i>analýzou Desatera rozvíjí své etické a právní vědomí</i> <i>prostřednictvím sledování vztahů starozákonních postav chápe historické kořeny společenského řádu, norem, morálky</i>	
Judaismus - židovské zvyky a tradice - příběhy a legendy židovské Evropy	<i>student na základě znalostí biblické dějepisy chápe historické kořeny i současné odlišnosti křesťanství a judaismu</i> <i>rozpozná základní specifika židovské kultury, zhodnotí jejich vliv na osud židů v dějinách</i> <i>zná základní zvyky a tradice židovského národa</i>	

VIII.1.C – Kořeny evropské kultury

Počátky křesťanství • Bible - Nový zákon • evangelia, život a skutky Ježíše Krista • Velikonoce • kořeny svátků, zvyky a tradice • šíření křesťanství • misijní činnost apoštolů • prvotní křesťanské komunity • křesťanství v římské říši, jeho legalizace • význam křesťanství ve středověku • rozštěpení křesťanské církve, reformace	○ <i>student vysvětlí okolnosti vzniku Nového zákona, zhodnotí osobnost Ježíše Krista, jeho význam pro tehdejší i dnešní společnost hlásící se k jeho tradici</i> ○ <i>objasní historickou podstatu Velikonoc, podstatu velikonočních zvyků a tradic, jejich význam pro dnešní společnost</i> ○ <i>vysvětlí vztah křesťanů k římskému státu a význam prvotní církevní organizace a misijní činnosti pro pozdější fungování křesťanských církví</i> ○ <i>na základě novozákonních příběhů chápe odlišnost křesťanství, ví, jakými cestami se toto náboženství rozšířilo, a chápe důvody jeho rychle rostoucí „popularity“ v Evropě i jeho zásadní vliv na utváření středověké a novověké Evropy i formování mezilidských vztahů</i> ○ <i>rozumí základním pojmům souvisejícím s dějinami křesťanství v kontextu historickém i současném (misie, christianizace, kanonizace, liturgie, pontifikát...)</i>	
Křesťanská liturgie • základní liturgické obřady • liturgický rok • chrám a jeho členění, výzdoba	○ <i>student správně odlišuje pojmy náboženství, církev, křesťanství, katolicismus, protestanti atp.</i> ○ <i>na konkrétních existujících příkladech popíše chrám, funkci jeho jednotlivých částí, základní symboliku a význam církevních obřadů</i> ○ <i>uvědomuje si vliv křesťanství na dnešního člověka (morálka, společenské vazby, umění, komunikace) a vysvětlí křesťanské tradice „běžných“ společenských jevů</i>	Téma lze doplnit odbornou exkurzí zaměřenou na chrámovou a klášterní architekturu, interiér chrámu a kláštera
Světcí • kanonizace • atributy svatých • patroni Čech a Evropy	○ <i>student vysvětlí význam světce a atributu</i> ○ <i>na konkrétních příkladech z Čech zhodnotí jejich význam pro národní dějiny a identitu</i> ○ <i>rozvíjí své povědomí o celoevropských tradicích seznámením se s patrony Evropy</i>	

DĚJEPIS
platný pro školní rok 2016/2017
pro ročníky kvinta, sexta, oktáva

VIII.2.C – Dějepis

Charakteristika předmětu: DĚJEPIS ve čtyřletém gymnáziu

Obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia, navazuje na výuku předmětu na základní škole a vychází ze spolupráce s dalšími předměty, především ze vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Jazyk a komunikace. Využívá společenskovědní poznatky studenta získané v předchozím vzdělávání a dále je rozvíjí.

Vybavuje studenta znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, přispívá k utváření historického vědomí i rozvíjení schopnosti aplikovat dějinnou zkušenost v současnosti.

V dějepisu jsou různými formami realizována všechna průřezová témata, některá jsou integrována do předmětu, jiná realizována formou krátkodobých dílen či kurzů. Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova jsou realizovány v předmětu v příslušných ročnících tak, jak je patrné z poznámek a očekávaných výstupů v učebních osnovách. Také Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova jsou částečně vkomponovány do předmětu, částečně se stávají náplní dílen rozpracovaných ve zvláštní kapitole ŠVP Student (Den památky obětí holocaustu, Den památky obětí komunistického režimu, Světová náboženství, Kulturně-historický kurz v Praze).

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
I. ročník	2	X
II. ročník	2	X
III. ročník	3	X
IV. ročník	(3)	X

Organizace výuky

Dějepis je zařazen jako povinný předmět v I., II. a III. ročníku, jako volitelný ve IV. ročníku. Jako povinný je vyučován vždy v celé třídě s využitím odborné učebny pro výuku společenskovědních oborů. K výuce předmětu jsou využívány odpovídající učebnice a historické atlasy schválené MŠMT.

Součástí předmětu je plnění dlouhodobějších tvůrčích a výzkumných úkolů. Studenti I. ročníku zpracovávají historické podklady pro kulturně-historický kurz v Praze a učí se tak pracovat s prameny sekundární povahy, studenti II. ročníku analyzují vybraný primární pramen z fondů libereckého archivu nebo muzea, studenti III. ročníku si mohou dle vlastního zájmu zvolit i maturitní práci s historickým tématem.

VIII.2.C – Dějepis

Výuka je doplněna také jednodenními odbornými exkurzemi do Severočeského muzea, okresního archivu, a Krajské vědecké knihovny v Liberci (všechny ročníky dle potřeby).

Výchovné a vzdělávací strategie

Dějepisné vzdělání významně přispívá k utváření a rozvoji klíčových kompetencí studentů nejen tím, že je učí chápat současnost v kontextu minulosti a utvářet si realistický pohled na skutečnost, ale i tím, že student vnímá sounáležitost s evropskou kulturou, zvládá základy společenskovední analýzy a historické kritiky a díky orientaci v historické zkušenosti lidstva rozvíjí vlastní pozitivní hodnotový systém, kultivuje vědomí své osobní, národní i evropské a globální identity. Při studiu dějin si studenti osvojují zásady heuristiky i zpracování odborného textu. Prostřednictvím dějepisu jsou vedeni ke všem základním principům chování demokratického občana, k úctě, toleranci, respektu a komunikativní slušnosti.

Kompetence k učení

- výuku koncipujeme tak, aby studenti co nejvíce aktivně přijímali nové poznatky, pracovali s odbornou literaturou, atlasy i primárními prameny
- získané informace třídíme, porovnáváme, zobecňujeme, základní údaje dále zpracováváme formou diskuzních příspěvků, referátů i odborných textů
- vedeme studenty k tomu, aby své badatelské i tvůrčí aktivity dokázali zorganizovat, časově rozvrhnout, aby si dokázali stanovit dílčí cíle i pracovní postup
- učíme studenty kritické práci s textem, na historických příkladech dokazujeme různorodé povahy pramenů, jejich subjektivitu i možné nepřesnosti
- pomocí komparace vedeme studenty k objektivizaci získaných informací, seznamujeme s postupy vedoucími k posuzování věrohodnosti pramene
- vedeme studenty k tomu, aby získané informace dokázali co nejúčelněji využít ve svém studijním i osobním životě, v každé studované informaci nalézáme její aktuální přínos, nové poznatky uvádíme do kontextu s jinými obory či dějinnými etapami
- rozvíjíme studentovu schopnost správně se orientovat ve společenských jevech a procesech, které jsou součástí každodenního života
- vedeme studenta k chápání vývoje společnosti jako proměny sociálních projevů života v čase a prostoru a k synchronnímu i chronologickému posouzení a porovnání těchto proměn
- při popisu i hodnocení historických jevů dbáme na užívání přesných označení a termínů tak, aby se staly součástí aktivní slovní zásoby studentů
- společně hodnotíme každé studentské vystoupení i týmovou práci, student hodnotí sám sebe kriticky, ale bez sebepodceňování, ostatní při hodnocení dbají na vyzdvížení pozitiv, při negativech hledáme společně cestu k nápravě
- různorodými, účelnými, přínosnými a komplexně zhodnocenými činnostmi prohlubujeme studentův zájem o historii, motivaci i pozitivní přístup k učení

VIII.2.C – Dějepis

Kompetence k řešení problémů

- historická látka nabízí stále možnosti řešení problémů, proto pracujeme tak, aby studenti sami odvozovali nové historické jevy, promýšleli jejich kauzalitu i důsledky
- při řešení výukových a výchovných problémových úloh využíváme konzultací studentů jak vzájemných, tak s vyučujícími či spolužáky jiných ročníků, pracujeme s odbornou literaturou, internetovými zdroji, využíváme i starších poznatků a zkušeností
- vedeme studenty k efektivním pracovním postupům vedoucím k vyřešení problému, učíme je problém segmentovat a analyzovat i volit efektivní způsob a možnosti jeho řešení
- při volbě variant řešení vycházíme z uplatňování různorodých myšlenkových operací, student smysluplně kombinuje heuristické, logické, empirické i tvůrčí postupy, ověřuje si výsledky své práce a porovnává je se známými skutečnostmi
- shromážděné informace a postřehy hodnotíme, porovnáváme a třídíme podle potřeby zadaného úkolu a vytváříme různé varianty řešení, které dále vyhodnocujeme a vybíráme z nich ty nejefektivnější – základem postupu zůstává diskuze nad každým krokem
- podobné postupy volíme i při individuálním řešení problémových úloh, student využívá zkušenosti ze skupinové práce i pro samostatná řešení
- při společných i individuálních činnostech vedeme studenty k tomu, aby uměli vysvětlit a zhodnotit každý svůj názor, aby o něm uměli diskutovat a byli schopni při polemice věcně a správně argumentovat, aby se dokázali inspirovat také variantou či postupem, které sami dříve nepovažovali za správné či přínosné

Kompetence komunikativní

- využíváme při výuce všechny dostupné zdroje informací a komunikační prostředky a vedeme studenty k tomu, aby s nimi uměli efektivně a tvořivě pracovat i bez pedagogického vedení nejen v rámci předmětu, ale i v běžném životě
- v průběhu každé činnosti usilujeme o to, aby student komentoval a vysvětloval svá stanoviska, na kladené otázky odpovídal souvisle, své myšlenky logicky řadil a argumentačně obhájil, aby jeho vyjadřování bylo srozumitelné, kultivované, s využitím bohaté, odborné slovní zásoby
- v průběhu diskuze dbáme na to, aby se studenti vzájemně poslouchali a reagovali na tvrzení ostatních
- při exkurzích, samostatných výzkumných úkolech i tvůrčích činnostech ve výuce využíváme všech dostupných prostředků a forem komunikace (anketa, prezentace, diskuze, dramatizace...) k rozvoji komunikativních schopností studentů
- různé typy studentských projevů na veřejnosti využíváme k uvědomění si nutnosti kultivovaně a správně komunikovat s okolím s vědomím důležitosti vlastní přesvědčivé prezentace
- průběžně pracujeme s historickým dokumentem, na něm učíme studenty chápat text psaný ve starší době, jeho specifika a formální odlišnosti; porovnáváním se současnými psanými projevy si studenti uvědomují, jak se vyvíjelo myšlení lidí, jak se mění slovní zásoba i vnímání skutečnosti

VIII.2.C – Dějepis

- vedeme studenta k tomu, aby své komunikativní dovednosti efektivně využíval ke spolupráci s ostatními, aby byl ochoten se domluvit, naslouchat a respektovat druhého

Kompetence sociální a personální

- všechny tyto kompetence rozvíjíme při každé činnosti, protože hodiny dějepisu jsou založeny především na vzájemné spolupráci, komunikaci a respektování
- vedeme studenty k tomu, aby dokázali přizpůsobit svou práci v předmětu svým schopnostem a možnostem, požadavkům zadání i očekávání pracovních partnerů, aby si utvářeli realistický pohled na skutečnost
- prací ve skupině učíme studenty spolupráci, rozvíjíme jejich schopnost rozdělit si úkoly a efektivně si práci zorganizovat i zhodnotit vlastní přínos společné činnosti
- při exkurzích, projektové výuce i častých pracích ve skupinách volíme složení pracovních týmů tak, aby se zde utvářela příjemná pracovní atmosféra, vedeme studenty k ohleduplnosti a úctě k druhým i sobě samému, využíváme týmovou práci k prohloubení a zkvalitnění vztahů ve třídě
- častou společnou prací přispíváme k otevřenějšímu přístupu studenta, který se nebojí požádat o pomoc a zároveň je sám ochoten nezištně pomoc poskytnout, učíme jej toleranci i empatii
- při společných aktivitách komentujeme přípravu výsledného produktu a diskutujeme se studenty o průběhu a výsledcích práce, oni sami jsou schopni vést a řídit diskuzi, efektivně spolupracují s druhými, oceňují jejich zkušenosti a respektují je
- posilujeme studentovu sebedůvěru, odpovědnost za vlastní jednání i organizační a tvůrčí schopnosti

Kompetence občanské

- pozitivní motivací a praktickým využitím oboru vedeme studenta k zodpovědnému přístupu k plnění všech úkolů a zájmu o předmět
- na historických příkladech ukazujeme studentům, jak důležitý a nezbytný je respekt k druhému, snaha o pochopení jeho odlišností i uvědomění si vlastních specifik a tím posilujeme studentovu toleranci, vstřícnost i otevřenost ve vztahu k druhým lidem
- pochopením historických jevů, jejich příčin i důsledků rozvíjíme ve studentech odmítavý postoj k násilí a útlaču i jejich ochotu se proti těmto jevům veřejně postavit a odsoudit je, bránit svá lidská práva i práva jiných
- díky dobré orientaci v minulosti umožňujeme studentovi důkladné a logicky podložené pochopení základních zákonných i společenských norem
- rozvíjíme studentovo vnímání sounáležitosti s evropskou kulturou i pochopení civilizačního přínosu různých kultur
- prostřednictvím pozitivních i negativních historických příkladů učíme studenta zodpovědně se rozhodovat v přítomnosti, zaujmout zodpovědný postoj k současnosti i poskytnout pomoc druhému a přijmout odpovědnost za sebe
- studiem historie vedeme studenta k úctě k národním tradicím, k tomu, aby je chránil a vážil si jich, chápal jejich podstatu a historické kořeny, aby se s nimi sžil a díky tomu se aktivně zapojil do občanského života
- prohlubujeme studentovo pochopení kulturního a historického dědictví, jeho pozitivní vztah k uměleckým dílům a smysl pro kulturu a tvořivost

VIII.2.C – Dějepis

Kompetence k podnikavosti

- usilujeme o to, aby si student z každé činnosti uměl vybrat jev, který jej osobnostně či profesně obohatí
 - podporujeme studenta ve schopnosti stanovit si cíl výuky, inspirujeme jej historickými příklady k řešení současných problémů
 - vedeme studenta k tomu, aby při výuce prosazoval vlastní iniciativu a tvořivost
 - na základě historických příkladů seznamujeme studenta s principy podnikání, poukazujeme na jeho možná rizika i dějinné možnosti jejich omezení
 - vedeme studenta k tomu, aby na základě zobecnění dějinných poznatků pochopil podstatu a zákonitosti podnikání, tržního mechanismu apod.
-

VIII.2.C – Dějepis

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

I. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Úvod do studia historie • význam historického poznání pro současnost • práce historika, historické informace, jejich typy, účel a možnost využití	○ <i>student charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého</i> ○ <i>rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace</i>	Součástí obsahu učiva je připomenutí významných dní a výročí Studenti v rámci předmětu zpracovávají odborný text (průvodce pražskou historií) Součástí obsahu učiva je také půldenní dílna Den památky obětí holocaustu a týdenní kulturně-historický kurz v Praze Celoročně realizováno PT Osobnostní a sociální výchova (komunikace, spolupráce při různých činnostech, autoevaluace, tolerance k práci druhých, inspirace historickým příkladem, morálka všedního dne) Realizována PT Multikulturní výchova, Mediální výchova (multikulturní terminologie, kritický rozbor informací, práce s textem)
Počátky lidské společnosti • doba kamenná (paleolit, mezolit, neolit, eneolit) • doba bronzová • doba železná • staroorientální státy (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína)	○ <i>student objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku; charakterizuje pojem archeologická kultura</i> ○ <i>zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku</i> ○ <i>zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství</i> ○ <i>popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti starověkých dějin</i>	Realizována PT Multikulturní výchova (vznik kultur, ras a etnik), Environmentální výchova (životní prostředí a vznik civilizace) Realizována PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (evropské kulturní

VIII.2.C – Dějepis

		kořeny), Multikulturní výchova (despocie, odlišnost kultur, rasová tolerance), Environmentální výchova (životní prostředí a vznik starých civilizací, vliv člověka na přírodu)
Náboženství - polyteismus, přírodní náboženství - christianizace, křesťanství, hereze, reformace, protireformace - judaismus, islám a jejich význam v historii i současnosti - asijská náboženství (hinduizmus, buddhismus, konfucianství...) - kulty a sekty - fundamentalismus	- student vysvětlí a na příkladech doloží podstatný vliv křesťanství na evropskou civilizaci - objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) - objasní další neevropské náboženské a kulturní systémy - orientuje se v historii nejrozšířenějších světových náboženství, chápe sepětí se současností jednotlivých církví - odliší specifika jednotlivých církví s ohledem na liturgii, tradice, teologické zásady i spojitost s politikou a kulturou - posoudí vliv světových náboženství na současnou celosvětovou politickou, společenskou, ekonomickou i kulturní situaci - kriticky pracuje s primárním sekundárním dokumentem, vybrané klíčové údaje uvádí do vzájemných souvislostí - na světová náboženství pohlíží s respektem, „očima druhého“, analyzuje cizí postoje a hodnoty a usiluje o jejich pochopení - uznává rovnocennost všech vyznání, má vstřícný postoj k odlišnostem jiných církví a kultur a respektuje je	Realizována PT Multikulturní výchova (respekt k odlišné víře a kultuře, úloha náboženství, rasová tolerance), Mediální výchova (práce s dokumentem) Realizována PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (evropské kulturní kořeny), Environmentální výchova (životní prostředí a vznik starých civilizací, vliv člověka na přírodu) Téma rozšířeno v průběhu kurzu v Praze (mytologie ve výtvarném umění, dílna o židovských zvycích a tradicích v ŽMP) Součástí je třídní dílna Světová náboženství Využití učiva zeměpisu, literatury a výtvarné výchovy
Státy a vlády - staroorientální despocie - řecká polis, antická demokracie a jiné formy vlády ve starověkém Řecku - politické subjekty starověkého Říma (skupiny a strany, osobnosti); římská republika, triumvirát a císařství - středověký stát a jeho typy, jeho utváření, reprezentanti, příčiny nestability	- student charakterizuje politický, hospodářský a vojenský význam státu v různých dějinných etapách - doloží na konkrétních příkladech souvislost mezi formou vlády a společenským rozvrstvením - zhodnotí význam činnosti konkrétních historických osobností v podmínkách státních reforem a společenských zvratů - popíše nástroje státní moci a mechanismy vládnutí v různých	Realizována PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (evropské kulturní kořeny), Multikulturní výchova (demokracie, deportace), Mediální výchova (rozbor antických

VIII.2.C – Dějepis

• utváření národních států a jejich reprezentace • ústavy a občanská práva • absolutismus a stavovství • novodobá demokracie a diktatura, totalitní režimy	<i>dějinných etapách</i> ○ <i>bezpečně rozpoznává demokratické a nedemokratické principy a postupy</i>	dokumentů) Využití učiva společenských věd, kořenů evropské kultury, zeměpisu a literatury
Konflikty a jejich řešení • řecko-perské války, punské války • války za ovládnutí střeoevropského prostoru • náboženské války • třicetiletá válka • napoleonské války • války za nezávislost (USA, Polsko, Balkán) • válečné konflikty ve 20. století	○ <i>student charakterizuje příčiny a důsledky konkrétních válek</i> ○ <i>uvažuje o mírových možnostech řešení konfliktů v minulosti jako o možné neuskutečněné alternativě</i> ○ <i>rozpoznává význam a důležitost strategie, taktiky a techniky ve válečných konfliktech</i> ○ <i>naplňuje historickými argumenty pojmy hrdinství, zrada, válečné zločiny a krutost, osobní statečnost, mírová iniciativa, pacifismus a humanitární právo</i>	Realizována PT témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (formování středověké Evropy), Multikulturní výchova (multikulturalita středověké Evropy) Využití učiva zeměpisu, kořenů evropské kultury, cizích jazyků, literatury Realizováno PT Multikulturní výchova (střet kultur a náboženství, fundamentalismus, islamizace apod., nutnost tolerance – historické projevy), Mediální výchova (kritická práce s dobovým dokumentem, dobové komentáře k událostem světových dějin, filmové dokumenty a jejich analýza)
Rovnost a nerovnost ve společnosti • neolitická revoluce jako předpoklad majetkové nerovnosti • otroci a svobodní v antické společnosti • rovnost a nerovnost ve středověké společnosti • emancipační hnutí proletariátu a ostatních sociálních skupin 19. a 20. století • sociální stát, jeho vznik a současné problémy	○ <i>student vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti</i> ○ <i>charakterizuje příčiny sociální nerovnosti a její důsledky v různých etapách vývoje lidské společnosti</i> ○ <i>rozpoznává vztah mezi hospodářskou a společenskou (politickou) nerovností; vysvětlí postavení žen v minulosti</i> ○ <i>charakterizuje postavení jednotlivých společenských vrstev v různých vývojových etapách lidské společnosti</i> ○ <i>uvádí příklady sociálních konfliktů a revolucí, jejich výsledky a důsledky</i> ○ <i>objasňuje úspěchy a omyly (zločiny)</i>	Realizována PT Multikulturní výchova (vznik kultur, ras a etnik), Realizována PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (evropské kulturní kořeny), Multikulturní výchova (despocie, odlišnost kultur, rasová tolerance), Environmentální

VIII.2.C – Dějepis

	při řešení rovnosti a nerovnosti v 19. a 20. století	výchova (životní prostředí a vznik starých civilizací) Mediální výchova (kritická práce s dobovým dokumentem, dobové komentáře k událostem světových dějin, filmové dokumenty a jejich analýza)
--	--	--

II. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Migrace - prolínání a střety kultur, expanze, kolonizace, dekolonizace • velká řecká kolonizace • „stěhování národů“ • vnitřní a vnější kolonizace na našem území • křížácké výpravy • arabská, mongolská a turecká expanze do Evropy • zámořské výpravy a objevy • ideologické, politické a hospodářské důsledky zámořských výprav • vytváření koloniálních soustav evropskými velmocemi • příklad národně osvobozenického boje a problémy nově vzniklých států • sociální migrace • nucené transfery obyvatelstva v 19. a 20. století	○ <i>student charakterizuje příčiny migrace obyvatelstva</i> ○ <i>hodnotí různé typy migrace (dobrovolná, nucená; hospodářská, politická); své hodnocení podporuje historickými argumenty</i> ○ <i>objasňuje hospodářské, sociální (politické) a kulturní důsledky migrace</i> ○ <i>uvádí na příkladech základní principy tolerance a netolerance kultur při vzájemném setkávání</i> ○ <i>interpretuje konkrétní lidský příběh ovlivněný migrací</i> ○ <i>charakterizuje křížácké války jako ideologický import křesťanství do islámského a pohanského světa</i> ○ <i>charakterizuje důsledky turecké expanze pro evropské země</i> ○ <i>objasní příčiny koloniální expanze a její důsledky pro koloniální velmoci i pro kolonizovanou populaci</i> ○ <i>na konkrétním příkladu objasní problém dekolonizace a problémy rozvojových zemí</i>	Součástí obsahu učiva je připomenutí významných dnů a výročí Součástí obsahu učiva je také půldenní projekt Den památky obětí komunistického režimu Celoročně realizována PT Osobnostní a sociální výchova (utváření sociálních postojů studentů, komunikace, autoevaluace, tolerance k práci druhých, morálka všedního dne, historické paralely), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (významní Evropané, český stát a Evropa, vývoj evropské kultury), Multikulturní výchova (střety kultur a náboženství v dějinách, úsilí o toleranci), Mediální výchova (práce s historickým dokumentem) V tématu

VIII.2.C – Dějepis

		realizováno průřezové téma Environmentální výchova (zemědělská půda, lesy a feudalismus)
Práce a každodennost - vznik zemědělství, řemesla a obchodu - postavení pracujících a vztah k práci v antických a staroorientálních státech - feudální výrobní způsob, venkov a zemědělství, rozvoj řemesel a obchodu - urbanizace a industrializace - monopolizace a globalizace - každodennost a alternativy trávení volného času; sport a zdravý životní styl	- student objasní význam práce pro rozvoj lidské společnosti - objasní postavení společenských vrstev reprezentujících výrobní způsob dané etapy společenského vývoje - charakterizuje postavení žen v každodenním životě společnosti v průběhu dějinného vývoje - při posuzování pracovních činností, rozlišuje mezi ekologickým a ekonomickým efektem - vysvětlí prudké změny v každodenním životě v důsledku urbanizace a industrializace v 19. století - charakterizuje způsob trávení volného času v jednotlivých dějinných etapách	Využití učiva zeměpisu, literatury Realizováno PT Mediální výchova (kritická práce s dobovým dokumentem, dobové komentáře k událostem světových dějin, filmové dokumenty a jejich analýza)
Ideje a ideály - kalokagathia a její vyjádření v řeckém umění - římský portrét a římské užité umění - antické kulturní dědictví - románská kultura, gotika, renesance a humanismus - baroko, rokoko, klasicismus, osvícenství - romantismus, nacionalismus, liberalismus, socialismus - demokratické ideje, fašismus a nacismus, komunismus - věda v moderní době - úspěchy a zneužití	- student rozpozná a charakterizuje souvislost mezi společenskými idejemi a jejich uměleckým ztvárněním - vysvětlí a na příkladech doloží podstatný vliv antiky, judaismu a křesťanství na evropskou civilizaci - objasní význam klášterů a univerzit jako kulturních a ideologických center středověku a raného novověku - charakterizuje ideové směry 18. a 19. století a uvádí konkrétní příklady jejich projevů ve společenské realitě - vysvětlí příčiny prudkého vědeckého rozvoje 19. a 20. století a jeho vliv na vývoj společnosti	Využití učiva zeměpisu, literatury a výtvarné výchovy Realizováno PT Mediální výchova (kritická práce s dobovým dokumentem, dobové komentáře k událostem světových dějin, filmové dokumenty a jejich analýza)
Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti - osvícenství - velké revoluce - francouzská revoluce 1789-1799, vznik USA, revoluce 1848 - Evropa za napoleonských válek a po Vídeňském kongresu - rozvoj výroby a vědy, proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou, změny v sociální struktuře - utváření novodobých národních společností (zejména české, slovenské, německé, italské); emancipační hnutí sociálních	- student určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství, rozpozná jejich uplatnění v revolucích 18. a 19. století - na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení - posoudí význam ústavy a novou organizaci státu, popíše základní typy parlamentních státních systémů - vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských	Využití učiva zeměpisu, literatury, cizích jazyků Realizováno PT Environmentální výchova (technika a proměny přírody, přírodní vědy a společnost)

VIII.2.C – Dějepis

skupin • předpoklady a projevy imperiální (mocenské a koloniální) politiky velmocí; nástup Ruska jako evropské velmoci; USA, jejich vnitřní vývoj a mezinárodní postavení do první světové války • vzájemné střetávání velmocí, diplomatické a vojenské aktivity v předvečer první světové války, mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů • proměny životního stylu, vzdělanost a umění „belle époque“ přelomu 19. a 20. století	<i>vrstev; vymezí místo utváření českého novodobého národa v tomto procesu včetně jeho specifických rysů</i> ○ <i>charakterizuje proces modernizace společnosti, vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky; rozpozná její ekologická rizika; určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropy a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace</i> ○ <i>vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období</i>	
---	---	--

III. ROČNÍK

Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Moderní doba - situace v letech 1914-1945 • první světová válka, české země v době první světové války, první československý odboj • revoluce v Rusku, upevňování bolševické moci • versailleský systém a jeho vnitřní rozpory • vznik Československa, Československo v meziválečném období • Evropa a svět ve 20. a 30. letech, světová hospodářská krize ve světě i v ČSR, růst mezinárodního napětí a vznik válečných ohnisek • mnichovská krize a její důsledky • kultura 1. poloviny 20. století (zrod moderního umění, nástup masové kultury, sport) • druhá světová válka (globální a hospodářský charakter války, věda a technika jako prostředky vedení války, válečné zločiny, holocaust), Protektorát Čechy a Morava, druhý československý odboj	○ <i>student charakterizuje dvě světové války, objasní hlavní události; dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky těchto konfliktů</i> ○ <i>uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku</i> ○ <i>vymezí základní znaky hlavních politických nedemokratických ideologií a dovede je srovnat s hodnotami a principy demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jim čelit</i> ○ <i>vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů</i> ○ <i>popíše a zhodnotí životní způsob v moderní evropské společnosti, zhodnotí význam masové kultury</i>	Součástí obsahu učiva je připomenutí významných dní a výročí Součástí učiva je také půldenní dílna Den památky obětí holocaustu Celoročně realizována PT Osobnostní a sociální výchova (utváření sociálních postojů studentů, historické paralely), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (významní Evropané, český stát a Evropa, vývoj evropské kultury, evropská integrace), Multikulturní výchova (historické střety kultur a náboženství v dějinách, bezpráví a intolerance v moderních dějinách) a Mediální výchova (práce s historickým dokumentem, dobové komentáře k

VIII.2.C – Dějepis

		událostem světových dějin, filmové dokumenty a jejich analýza) Využití učiva zeměpisu, literatury, cizích jazyků
Soudobé dějiny – bipolární svět • Evropa a svět po 2. světové válce (OSN, princip sociálního státu v Evropě) • východní blok, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj; SSSR jako světová velmoc; RVHP, Varšavská smlouva • euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie; USA jako světová velmoc • životní podmínky na obou stranách „železné opony“ (každodenní život, kultura) • konflikty na Blízkém východě • dekolonizace; „třetí svět“ a modernizační procesy v něm-ekonomické, demografické a politické postavení v globálním světě	○ <i>student charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty</i> ○ <i>vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku; zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR, situaci ve střední Evropě a situaci v naší zemi</i> ○ <i>porovná a vysvětlí politiku a způsob života v nedemokratických společnostech a v demokraciích</i>	Realizována PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (významní Evropané, český stát a Evropa, vývoj evropské kultury, evropská integrace), Multikulturní výchova (historické střety kultur a náboženství v dějinách, bezpráví a intolerance v moderních dějinách) a Mediální výchova (práce s historickým dokumentem, dobové komentáře k událostem světových dějin, filmové dokumenty a jejich analýza) Využití učiva zeměpisu, literatury, cizích jazyků
Soudobé dějiny – problémy současnosti • pád komunistických režimů a jeho důsledky; sjednocující se Evropa a její místo v globálním světě • mimoevropské civilizační okruhy • globalizace • globální problémy moderní společnosti	○ <i>student popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí; popíše základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování</i> ○ <i>objasní hlavní problémy a specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí</i> ○ <i>objasní specifika a význam islámské (popř. jiné neevropské) kultury v moderním světě</i> ○ <i>vymezí základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje</i>	Realizována PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (významní Evropané, český stát a Evropa, vývoj evropské kultury, evropská integrace), Multikulturní výchova (historické střety kultur a náboženství v dějinách, bezpráví a intolerance v moderních dějinách) a Mediální výchova (práce s historickým dokumentem, dobové komentáře k událostem světových dějin, filmové dokumenty a jejich analýza)

VIII.2.C – Dějepis

		Využití učiva zeměpisu, literatury, cizích jazyků Téma doplněno o odbornou exkurzi do krytu CO v Liberci
--	--	--

IV. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Regionální dějiny - nejvýznamnější archeologické památky našeho regionu - středověké osidlování severních Čech a založení města - vývoj v období prvních významných vlastníků libereckého panství Biberštejnů - hospodářský vzestup v období Redernů a Albrechta z Valdštejna - Gallasovská panství v severních Čechách a další hospodářský vzestup Liberce - selská povstání a další nepokoje - vývoj v 19. století - vývoj v první polovině 20. století - národnostní složení a mnichovská krize - Liberec jako součást Třetí říše - odsun Němců - Liberec po druhé světové válce - významné události druhé poloviny 20. století (1968, 1989)	<i>student rozpozná souvislost mezi obecnými (celospolečenskými, světovými) tendencemi a konkrétními (lokálními nebo regionálními) společenskými jevy</i> <i>charakterizuje případné shody nebo odlišnosti mezi obecným a lokálním (regionálním) a vysvětluje jejich příčiny</i>	Celoročně realizována PT Osobnostní a sociální výchova (komunikace, kooperace, tolerance, rozvoj historického i kritického myšlení) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (významní Evropané, český stát a Evropa, vývoj evropské kultury, evropská integrace), Multikulturní výchova (historické střety kultur a náboženství v dějinách, bezpráví a intolerance v moderních dějinách) a Mediální výchova (práce s historickým dokumentem, dobové komentáře k událostem světových dějin, filmové dokumenty a jejich analýza) téma doplněno odbornou exkurzí do Severočeského muzea v Liberci Využití učiva zeměpisu, literatury, cizích jazyků
Významné mezníky v dějinách diplomacie 20. století - svět na prahu 20. století, předválečná diplomacie - versaillesko-washingtonský systém - meziválečné diplomatické aktivity	<i>student charakterizuje konflikty mezi velmocemi na přelomu století, jejich příčiny a snahy o diplomatické řešení</i> <i>zhodnotí funkčnost Trojspolku a Trojdhody a vymezí jejich úlohu</i>	Realizována průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VIII.2.C – Dějepis

• diplomacie za 2. světové války, Postupimská konference • poválečné uspořádání světa, významné mezinárodní konference a mírové dohody • OSN, NATO, EU a další mezinárodní organizace	<i>v dějinách mezinárodních vztahů</i> ○ posoudí úlohu velmocí v průběhu 1. světové války a jejich podíl na mírových jednáních ○ vystihne příčiny a důsledky vstupu USA do války ○ zhodnotí pozitiva i negativa versaillesko-washingtonského systému a úlohu Společnosti národů ○ popíše a zobecní základní rysy mezinárodní politiky ve 20. a 30. letech se zřetelem na postavení USA, VB, Francie, Německa a SSSR, kriticky zhodnotí jejich přínos i chyby v diplomacii ○ vysvětlí postoj západních demokracií k fašistickému Německu, Itálii a Japonsku ○ zhodnotí úlohu Atlantické charty a Velké trojky v boji proti fašistickému bloku ○ orientuje se v závěrech konferencí v Casablance, Teheránu, Jaltě a Postupimi a vymezení jejich význam pro další vývoj Evropy i světa ○ chápe úlohu OSN v poválečných dějinách i v současnosti ○ objasní příčiny zhoršujícího se vztahu mezi USA a SSSR a vznik jednotlivých mocenských sfér vlivu, kriticky hodnotí úlohu velmocí po r. 1945 ○ na základě orientace v největších poválečných mezinárodních konfliktech posoudí úlohu velmocí, zhodnotí úlohu vojenských bloků ○ rozpad koloniálního systému uvede do souvislosti s mezinárodními politickými trendy doby před- i poválečné ○ chápe kořeny hnutí nezúčastněných ○ popíše a zhodnotí proces evropské integrace ○ charakterizuje proměny vztahů mezi USA a SSSR ve 2. polovině 20. století se zaměřením na jednání o odzbrojení ○ vysvětlí hlavní příčiny rozpadu bipolárního světa, charakterizuje je a poukáže na nebezpečnost dezintegračních snah v Evropě ○ vymezení nebezpečné rysy konfliktů přelomu 20. a 21. století (Jugoslávie, Irák, Afghánistán) ○ orientuje se v současných diplomatických aktivitách	(mezinárodní spolupráce a její úskalí, vnímání problematiky evropské integrace), Multikulturní výchova (multikulturní svět a místo studenta v něm, respekt, historické střety kultur a náboženství v dějinách, bezpráví a intolerance v moderních dějinách) Využití učiva zeměpisu, literatury, cizích jazyků
Kořeny evropské kultury • kultura, civilizace a její rysy	○ student vymezení pojmy civilizace a kultura, na konkrétních příkladech	Realizována PT Výchova k myšlení

VIII.2.C – Dějepis

• antická mytologie • biblická dějprava • keltská a slovanská mytologie	<i>uvede proměny civilizace a kultury v čase</i> ○ <i>orientuje se v antické mytologii, rozlišuje hlavní božstva podle atributů a patronace, analyzuje náboženské představy člověka a jejich vliv na tehdejší společnost</i> ○ <i>zhodnotí odkaz antické mytologie pro dnešní svět a využije získané poznatky k charakteristice a pochopení díla s antickými motivy</i> ○ <i>chápe význam Bible jako historického pramene, objasní vznik Starého zákona a jeho význam pro tehdejší i současnou civilizaci</i> ○ <i>vnímá kulturní význam Bible a její aktuálnost v současném světě umění a etiky</i> ○ <i>vysvětlí okolnosti vzniku Nového zákona, zhodnotí osobnost Ježíše Krista, jeho význam pro tehdejší i dnešní společnost hlásící se k jeho tradici</i> ○ <i>objasní historickou podstatu Vánoc a Velikonoc, podstatu křesťanských zvyků a tradic, jejich význam pro dnešní společnost</i> ○ <i>na základě novozákonních příběhů chápe odlišnost křesťanství, ví, jakými cestami se toto náboženství rozšířilo, a chápe důvody jeho „popularity“ i jeho vliv na utváření středověké a novověké Evropy a formování mezilidských vztahů</i> ○ <i>rozumí základním pojmům souvisejícím s dějinami křesťanství v kontextu historickém i současném</i> ○ <i>porovná starověké mytologie s keltskou a slovanskou, vyhledává shodné rysy i možnosti vzájemného vlivu</i>	v evropských a globálních souvislostech (komparace, kořeny evropské kultury a její regionální specifika, polemika, věcná argumentace), Multikulturní výchova (náboženská tolerance a kulturní identita) Téma doplněno odbornou exkurzí do Oblastní galerie v Liberci (mytologické náměty ve výtvarném umění) Využití učiva kořenů evropské kultury, literatury a estetických oborů
Základní prameny ke studiu českých dějin • diplomatika a její zásady • edice státních listin • edice urbaniálních záznamů, Berní rula, Tereziánský katastr • periodika jako primární pramen historického poznání	○ <i>student si osvojí zásady diplomatiky</i> ○ <i>chápe rozdíl mezi původním a editovaným pramenem, využívá výhod editace pro heuristickou práci</i> ○ <i>orientuje se v základních pramenných edicích k českým dějinám, porovnává je a hodnotí</i> ○ <i>oceňuje význam periodik jako primárního pramene a ovládá zásady kritické práce s publicistickými zprávami</i>	Realizováno PT Mediální výchova
Součástí obsahu učiva v každém ročníku je připomenutí významných dní a výročí, především: Den české státnosti Den vzniku samostatné ČSR Den boje za svobodu a demokracii		

VIII.2.C – Dějepis

Den přistoupení ČR k NATO

Den vstupu ČR do EU

Den vítězství

Kořeny a tradice významných církevních svátků (advent, Vánoce, Velikonoce, Cyril a Metoděj, Hus)

Oddíl E – učební osnovy
VIII.3.C

HISTORICKÝ SEMINÁŘ

VIII.3.C – Historický seminář

Charakteristika předmětu: HISTORICKÝ SEMINÁŘ ve čtyřletém gymnáziu

Obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia, doplňuje výuku dějepisu a současně z ní vychází. Spolupracuje také s dalšími společenskovědními obory a zeměpisem.

Stejně jako dějepis vybavuje studenta znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života v demokratické společnosti a přispívá k utváření jeho historického vědomí.

V historickém semináři jsou různými formami realizována všechna průřezová témata s výjimkou Environmentální výchovy. Osobnostní a sociální výchova prostupuje téměř všemi činnostmi v seminární výuce, výstupy ostatních jsou uvedeny v poznámkách učebních osnov.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
I. ročník	(1)	X
II. ročník	(1)	X
III. ročník	(1)	X
IV. ročník	(1)	X

Organizace výuky

Historický seminář je jako volitelný předmět zařazen do výuky v I. až IV. ročníku. Je veden seminární formou, jeho základem je heuristika a diskuze k tématu, které si studenti na počátku roku volí z nabídky koncipované v rozpracování obsahu učiva tak, aby byl každý trimestr věnován jednomu tematickému celku.

Při výuce je využívána učebna pro výuku společenskovědních předmětů s odbornou knihovnou, audiovizuální technikou a možností připojení k internetu. Podle typu zvoleného tématu může být výuka realizována v exteriéru, v prostorách KVK, Severočeského muzea nebo Okresního archivu v Liberci.

Součástí předmětu je plnění dlouhodobějších tvůrčích a výzkumných úkolů, jejichž zadání opět vychází ze specifik tématu a má tudíž různé výstupy (referát, prezentace, publicistický příspěvek, obrazový dokument, didaktická pomůcka atp.).

Výchovné a vzdělávací strategie

Tematická seminární výuka prohlubuje historické vzdělání studentů i jejich schopnost týmové práce. Významně přispívá k utváření a rozvoji klíčových kompetencí studentů nejen tím, že je učí chápat současnost v kontextu minulosti a utvářet si realistický

VIII.3.C – Historický seminář

pohled na skutečnost, ale i tím, že student umí řešit výzkumné úkoly, zvládá základy společenskovední analýzy a historické kritiky, učí se zásadám heuristiky i zpracování odborného textu.

Kompetence k učení

- výuku koncipujeme tak, aby studenti co nejvíce nových informací získali vlastní aktivní badatelskou činností
- získané informace třídíme, porovnáváme, zobecňujeme, základní údaje dále zpracováváme formou diskuzních příspěvků, referátů i odborných textů
- vedeme studenty k tomu, aby své badatelské i tvůrčí aktivity dokázali zorganizovat, časově rozvrhnout, aby si dokázali stanovit dílčí cíle i pracovní postup
- učíme studenty kritické práci s textem, na historických příkladech dokazujeme různorodé povahy pramenů a jejich subjektivitu
- pomocí komparace vedeme studenty k objektivizaci získaných informací, seznamujeme je s postupy vedoucími k posuzování věrohodnosti pramene
- rozvíjíme studentovu schopnost správně se orientovat ve společenských jevech a procesech, které jsou součástí každodenního života
- společně hodnotíme každé studentské vystoupení i týmovou práci, student hodnotí sám sebe kriticky, ale bez sebepodceňování, ostatní při hodnocení dbají na vyzdvížení pozitiv
- různorodými, účelnými, přínosnými a komplexně zhodnocenými činnostmi prohlubujeme studentův zájem o historii i pozitivní přístup k učení

Kompetence k řešení problémů

- historická látka nabízí stále možnosti řešení problémů, proto pracujeme tak, aby studenti sami odvozovali nové historické jevy, promýšleli jejich kauzalitu i důsledky
- vedeme studenty k efektivním pracovním postupům vedoucím k vyřešení problému, učíme je problém segmentovat a analyzovat i volit efektivní způsob a možnosti jeho řešení
- při volbě variant řešení vycházíme z uplatňování různorodých myšlenkových operací, student smysluplně kombinuje heuristické, logické, empirické i tvůrčí postupy, ověřuje si výsledky své práce a porovnává je se známými skutečnostmi
- shromážděné informace a postřehy hodnotíme, porovnáváme a třídíme podle potřeby zadaného úkolu a vytváříme různé varianty řešení, které dále vyhodnocujeme a vybíráme z nich ty nejefektivnější – základem postupu zůstává diskuze nad každým krokem
- podobné postupy volíme i při individuálním řešení problémových úloh, student využívá zkušenosti ze skupinové práce i pro samostatná řešení
- při společných i individuálních činnostech vedeme studenty k tomu, aby uměli vysvětlit a zhodnotit každý svůj názor, aby o něm uměli diskutovat a byli schopni při polemice věcně a správně argumentovat

Kompetence komunikativní

- využíváme při výuce všechny dostupné zdroje informací a komunikační prostředky a vedeme studenty k tomu, aby s nimi uměli efektivně a tvořivě pracovat i bez pedagogického vedení

VIII.3.C – Historický seminář

- v průběhu každé činnosti usilujeme o to, aby student komentoval a vysvětloval svá stanoviska, na kladené otázky odpovídal souvisle, své myšlenky logicky řadil a argumentačně obhájil, aby jeho vyjadřování bylo srozumitelné, kultivované, s využitím bohaté, odborné slovní zásoby
- v průběhu diskuze dbáme na to, aby se studenti vzájemně poslouchali a reagovali na tvrzení ostatních
- při samostatných výzkumných úkolech i tvůrčích činnostech využíváme všech dostupných prostředků a forem komunikace k rozvoji komunikačních schopností studentů
- pracujeme s historickým dokumentem, na něm učíme studenty chápat text psaný ve starší době, jeho specifika a formální odlišnosti, učíme je k takovému dokumentu kriticky přistupovat a citlivě jej objektivizovat
- vedeme studenta k tomu, aby své komunikativní dovednosti efektivně využíval ke spolupráci s ostatními, aby byl ochoten se domluvit, naslouchat a respektovat druhého

Kompetence sociální a personální

- všechny tyto kompetence rozvíjíme při každé činnosti, protože seminář je založen především na vzájemné spolupráci, komunikaci a respektu
- vedeme studenty k tomu, aby dokázali přizpůsobit svou práci v předmětu svým schopnostem a možnostem, požadavkům zadání i očekávání pracovních partnerů, aby si utvářeli realistický pohled na skutečnost
- prací ve skupině učíme studenty spolupráci, rozvíjíme jejich schopnost rozdělit si úkoly a efektivně si práci zorganizovat i zhodnotit vlastní přínos společné činnosti
- volíme složení pracovních týmů tak, aby se zde utvářela příjemná pracovní atmosféra, vedeme studenty k ohleduplnosti a úctě k druhým i sobě samému
- posilujeme studentovu sebedůvěru, odpovědnost za vlastní jednání i organizační a tvůrčí schopnosti

Kompetence občanské

- občanské kompetence naplňujeme v průběhu každého semináře, podporujeme studenta ve schopnosti stanovit si cíl výuky, inspirujeme jej historickými příklady pro řešení současných problémů, svobodnou volbou tématu mu předáváme zodpovědnost za jeho důkladné prostudování
- na historických příkladech ukazujeme studentům, jak důležitý a nezbytný je respekt k druhému, snaha o pochopení jeho odlišností i uvědomění si vlastních specifik, a tím posilujeme studentovu toleranci, vstřícnost i otevřenost ve vztahu k druhým lidem
- díky dobré orientaci v minulosti umožňujeme studentovi důkladné a logicky podložené pochopení základních zákonných i společenských norem
- prostřednictvím pozitivních i negativních historických příkladů učíme studenta zodpovědně se rozhodovat v přítomnosti
- studiem historie vedeme studenta k úctě k národním tradicím, k tomu, aby je chránil a vážil si jich, chápal jejich podstatu a historické kořeny, aby se s nimi sžil a díky tomu se aktivně zapojil do občanského života
- prohlubujeme studentovo pochopení kulturního a historického dědictví, jeho pozitivní vztah k uměleckým dílům a smysl pro kulturu a tvořivost

VIII.3.C – Historický seminář

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

I. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Výběrová témata • pomocné vědy historické • starověké báje (Egypt, Mezopotámie) • antická mytologie • civilizace předkolumbovské Ameriky • rozhodující bitvy světových dějin • 2. světová válka v zázemí • dějiny Anglie • dějiny Francie • dějiny USA • dějiny Československa 1918 - 1938 • dějiny Liberecka ve světle archeologie • Liberec po roce 1945 (odsun Němců, politické procesy, 1968)	○ <i>student aktivně ovládá zásady práce s prameny primární i sekundární povahy</i> ○ <i>při zpracování výstupu z tematické seminární výuky využívá všechny základní postupy – analýzu, komparaci, syntézu, generalizaci...</i> ○ <i>správně stanoví cíle své heuristické činnosti, jim pak podřizuje navržený pracovní postup</i> ○ <i>vyhledá všechny zdroje potřebné ke zpracování tématu</i> ○ <i>odděluje základní informace od dílčích</i> ○ <i>doplňuje historickou látku potřebnými údaji z jiných oborů</i> ○ <i>využívá ilustrační materiály pro komplexnější obraz zpracovaného tématu</i> ○ <i>rozšiřuje své historické poznání</i> ○ <i>chápe zásady historické kauzality a umí ji doložit na konkrétním příkladu</i> ○ <i>o studovaném tématu diskutuje, utváří si názor na sledované jevy, argumentačně jej obhájí</i> ○ <i>poutavě a odborně správně prezentuje výsledky své badatelské práce</i>	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova (heuristika – řešení problému, zodpovědnost za výsledky vlastní práce a její prezentace, kooperace), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (odlišné názory na svět, respekt ke kulturnímu dědictví, nutnost mírového řešení konfliktů), Multikulturní výchova (odsun Němců – respekt k lidské důstojnosti a příslušnosti k etniku), Mediální výchova (kritická práce s textem) Využití učiva dějepisu a společenskovedních oborů

II. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Výběrová témata • genealogie • významné královské rody Evropy • genealogie českých královských dynastií • Přemyslovci • Habsburkové • významné šlechtické rody libereckého regionu • heraldika • hrady a tvrze na Liberecku • Liberecko ve středověku • osobnosti libereckých dějin ve středověku a raném novověku	○ <i>student prohlubuje svou dovednost pracovat s prameny primární i sekundární povahy</i> ○ <i>správně se orientuje v badatelských fondech KVK, SM a SOA v Liberci, vyhledává zdroje potřebné ke zpracování tématu a ověřuje je</i> ○ <i>v praxi uplatňuje všechny zásady odborného zpracování historického tématu</i> ○ <i>stanoví si základní i dílčí cíle odborné práce, jim pak podřizuje navržený pracovní postup</i> ○ <i>zjištěná fakta srovnává, zobecňuje</i>	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova (badatelské činnosti a jejich prezentace – formulace myšlenek, syntéza, kooperace, komunikační dovednosti), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (genealogie – historická kontinuita

VIII.3.C – Historický seminář

- Československo v letech 1945 – 1948 - rok 1968 v ČSSR	<i>a hodnotí z hlediska historické kauzality</i> - využívá ilustrační materiály pro komplexnější obraz zpracovaného tématu - správně pracuje s odkazy a poznámkovým aparátem - rozšiřuje své historické poznání - o studovaném tématu diskutuje, utváří si názor na sledované jevy, umí jej argumentačně obhájit - přesvědčivě prezentuje výsledky své badatelské práce	evropských dějin) Mediální výchova (kritický přístup k dokumentu, vliv médií na člověka) Využití učiva dějepisu a společenskovědních oborů
--	--	--

III. ROČNÍK

Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Výběrová témata - badatelské fondy v Liberci a možnosti jejich využití - ČSSR v době normalizace - Charta 77 - rok 1989 v ČSSR - Liberecko v 19. a 20. století - rok 1968 v Liberci - rok 1989 v Liberci - totalitní režimy - diktátorské režimy 20. století - teror a násilí v českých dějinách - politické procesy v ČSR a ČSSR - historie EU - biblická dějprava - slovanská mytologie - česká martyrologie	- student bezchybně pracuje s prameny primární i sekundární povahy - orientuje se v badatelských fondech KVK, SM a SOA v Liberci, využívá meziměstskou zápůjčku, cizojazyčné zdroje i ústní prameny - vyhledává všechny zdroje potřebné ke zpracování tématu, ověřuje je a kriticky hodnotí - pracuje odborný text s dodržением všech formálních i obsahových zásad - klade důraz na formulaci závěrů vlastní práce, využívá konzultací s dalšími „odborně zainteresovanými“ spolužáky k detailnímu zpracování syntézy - rozšiřuje své historické poznání a využívá je pro práci v dalších oborech - obhájí a vysvětlí všechny své názory na studované téma, zvládá odbornou polemiku i prezentaci své práce	Realizována PT témata Osobnostní a sociální výchova (heuristika – zhodnocení vlastní práce, její prezentace, zodpovědnost za ni), Multikulturní výchova (totalitní režimy – nebezpečí náboženské a rasové intolerance a diskriminace), Mediální výchova (kritická práce s textem, posouzení objektivitu pramene) Využití učiva dějepisu a společenskovědních oborů

IV. ROČNÍK

Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Výběrová témata - diplomatie - prameny k českým poválečným dějinám - dějiny Afriky - dějiny východní Evropy - kolonizace a dekolonizace - významné poválečné konflikty v Asii - významné poválečné konflikty v Africe	- student v průběhu zpracování témat prokáže, že zvládl všechny zásady seminární práce (diskuze o tématu, o badatelských zdrojích, jejich dostupnosti, o stanovení cílů odborné práce, volbě pracovního postupu atp.) - odbornou prací prokáže svou schopnost bezchybně a komplexně zpracovat historickou studii	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova (řešení problému, kooperace, formulace myšlenek, prezentace, argumentace, hodnocení vlastní práce), Výchova k myšlení

VIII.3.C – Historický seminář

významné poválečné konflikty ve střední a jižní Americe • dějiny papežského státu • holocaust • mytologie ve výtvarném umění, hudbě, literatuře • republika a její historické typy • významné zákoníky v českých dějinách • proměny českých hranic a jejich zabezpečení	○ <i>svou práci správně prezentuje a diskutuje o ní</i> ○ <i>orientuje se v badatelských fondech KVK, SM a SOA v Liberci, využívá primární prameny</i> ○ <i>obrazové, zvukové, písemné i ústní</i> ○ <i>ovládá zásady výzkumu veřejného mínění i pravidla jeho statistického zpracování</i> ○ <i>využívá poznatků a zkušeností ze seminární práce při studiu dalších oborů i v předmaturitní přípravě</i>	v evropských a globálních souvislostech (komparace kulturních a společenských hodnot světa 20. století, hodnocení historické kontinuity v globálním kontextu - republika), Multikulturní výchova (holocaust, poválečné konflikty - poukaz na nebezpečí rasové nesnášenlivosti, diskriminace a předsudků), Mediální výchova (kritická práce s dokumentem, posouzení společenské hodnoty a objektivitu pramenů) Využití učiva dějepisu a společenskovědních oborů
---	---	---

Oddíl E – učební osnovy
XIV.3.C

HUDEBNÍ ESTETIKA

XIV.3.C – Hudební estetika

Charakteristika předmětu: HUDEBNÍ ESTETIKA ve čtyřletém gymnáziu

Obsah předmětu

Volitelný předmět hudební estetika vychází z hudebního oboru, který je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP G.

Předmět navazuje na povinnou hudební výchovu; směřuje k tomu, aby studenti kultivovali svůj hudební vkus, rozvíjeli své hudební schopnosti a cítění, kriticky hodnotili hudební styly a slohy 20. a 21. století.

Při různých činnostech jsou realizována průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
I. ročník	X	X
II. ročník	(1)	X
III. ročník	X	X
IV. ročník	X	X

Organizace výuky

Předmět se vyučuje jako volitelný, studuje jej vždy pouze část třídy. Výuka probíhá nejčastěji formou diskusí a přednášek na předem zadaná témata, která rozšiřují pohled na danou problematiku, doplněná praktickými ukázkami. Hodiny hudební estetiky se vyučují ve specializované učebně hudební výchovy, která disponuje příslušnou audiovizuální technikou, pianinem, flétnami, kytarami a Orffovými nástroji a perkusemi. V předmětu jsou didakticky využívány aktuální programy divadel či jiných kulturních zařízení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací cíle se téměř shodují s cíli předmětu hudební výchova s tím rozdílem, že estetika prohlubuje jak teoretické, tak praktické hudebně-estetické znalosti a schopnosti studentů. Výuka také klade důraz na komunikační činnosti s využitím specifických možností hudebního jazyka. Je zde poskytnut prostor k probírání nadstandardní látky, prohloubení a rozšíření dosud probrané látky.

Kompetence k učení

- kultivujeme studentovo estetické vnímání
- pracujeme s odbornou terminologií, která je uplatňována při výuce a odborných interpretacích

XIV.3.C – Hudební estetika

- vedeme studenty k využívání různých zdrojů informací (z internetu, rozhlasu, televize, CD, DVD...)

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme studentům řízené hudební interpretace, na kterých prokáží svou schopnost orientovat se v dané problematice
- nabízíme studentům prostor pro sebereflexi, vyjádření názorů, postojů a estetických soudů

Kompetence komunikativní

- dbáme na dodržování pravidel komunikace, tím učíme studenty efektivně využít všechny její prostředky
- vedeme studenty ke čtení hudebního díla, k vysvětlení vlastních názorů a postojů
- seznamujeme studenty se základy umělecké kritiky

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u studentů schopnost slovního sebehodnocení a hodnocení práce i chování druhých
- při společných diskusích a estetických soudech klademe důraz na respektování názoru druhých a schopnost přijímat cizí názor

Kompetence občanské

- podněcujeme a rozvíjíme potřebu studenta setkávat se s hudbou jako s přirozenou součástí života
 - pomáháme zasazovat aktuální kulturní trendy do širších historických, filozofických a společenských souvislostí
-

XIV.3.C – Hudební estetika

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

II. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Hudební proudy 20. století • nonartificiální hudba • styl, žánr	○ <i>student interpretuje a kriticky hodnotí (reflektuje) hudbu na základě nabytých vědomostí a individuálních hudebních schopností</i> ○ <i>vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě, které dokáže v diskusi obhájit</i>	Realizováno PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech v průběhu celého roku (porovnávání hudebních proudů jednotlivých zemí) Využití učiva dějepisu, zeměpisu, literatury a českého jazyka
Estetické vnímání hudby • poslech děl • analýza skladeb • hudební představy • improvizace	○ <i>student se na základě svých schopností a dovedností orientuje v proudu znějící hudby</i> ○ <i>vytváří vlastní hudební modely</i>	
Hudební kritika, reportáž, interpretace	○ <i>student popíše a na příkladech ukáže důležité znaky tvorby a interpretace hudebního díla</i> ○ <i>vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele, interpreta</i> ○ <i>rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích</i> ○ <i>porovnává rozdílnost přístupu jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě</i> ○ <i>vnímá hudbu jako způsob prezentace idejí, pocitů a názorů svých i druhých lidí</i> ○ <i>ovládá práci s mediální technikou</i>	Realizováno PT Mediální výchova (čerpání informací z mediálních zdrojů a jejich kritické zpracování)
Zpěv a nástrojová hra	○ <i>rozvíjí a rozšiřuje praktickou hru na doprovodné i sólové hudební nástroje</i> ○ <i>interpretuje artificiální i nonartificiální hudbu ze zpěvníků, učebnic či jiných zdrojů</i>	Studenti připraví veřejné hudební představení (např. vánoční koncert, program pro děti v MŠ nebo vernisáž)
Hudební inspirace • rytmy • melodie • mimohudební téma	○ <i>student rozezná a určí (poslechem nebo z písemné formy) inspirující vlivy hudebních děl autorů</i> ○ <i>orientuje se v nonartificiální hudbě</i> ○ <i>dle svých schopností a možností interpretuje vlastní díla a poukáže na jejich originalitu či vazbu k tradici</i> ○ <i>jednoduchou formou napodobuje slyšený hudební projev</i>	

Oddíl E – učební osnovy
VIII.8.C

PSYCHOLOGIE

Charakteristika předmětu: PSYCHOLOGIE ve čtyřletém gymnáziu

Obsah předmětu

Předmět je součástí výchovně vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Člověk a zdraví RVP pro gymnázia. Student se učí podstatu lidské psychiky, je seznamován se základními pojmy z oblasti psychických jevů, procesů, vlastností a stavů. Je veden k poznání a pochopení teorie osobnosti jak z hlediska charakteristiky a typologie, tak z hlediska vývojového. Učí se zásadám duševní hygieny a zvládání náročných životních situací. Nedílnou součástí je i pochopení společenské podstaty člověka, sociální struktury společnosti a sociálních procesů. Všemi tématy se prolíná průřezové téma Osobnostní a sociální výchova. Realizováno je i průřezové téma Multikulturní výchova.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
I. ročník	X	X
II. ročník	X	X
III. ročník	1	X
IV. ročník	(2)	X

Organizace výuky

Předmět je zařazen jako povinný ve III. ročníku s jednohodinovou dotací, přitom 0,75 hodinové dotace je věnováno tématům z výchovně vzdělávací oblasti Člověk a společnost, 0,25 hodinové dotace tématům z výchovně vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Ve IV. ročníku je veden jako volitelný s dvouhodinovou dotací. Výuka probíhá klasickými metodami, realizuje se skupinová práce, jsou pořádány besedy a exkurze. Využívá se též vlastních zkušeností studentů a četby odborných časopisů a literatury.

Výchovné a vzdělávací strategie

Student si vytváří realistický pohled na skutečnost a orientuje se ve společenských jevech a procesech tvořících rámec každodenního života. Vědomě reflektuje vlastní jednání i jednání ostatních lidí, volí vhodný způsob jednání a chování v běžných situacích, je si vědom svých předností i nedostatků. Má pocit odpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena společenství, podílí se na rozvíjení zralých forem soužití s druhými lidmi.

VIII.8.C – Psychologie

Kompetence k učení

- rozvíjíme schopnost studentů organizovat si vlastní učení porovnáváním doporučených postupů s vlastními metodami
- výuku koncipujeme tak, aby studenti přijímali nové informace aktivně, v komparaci s příklady z běžného života i s informacemi v odborné literatuře
- vedeme studenty k tomu, aby své poznatkové i tvůrčí aktivity dokázali správně zorganizovat, časově rozvrhnout, aby si dokázali stanovit dílčí cíle i metody práce
- motivujeme studenty k sebekritickému hodnocení dosahování vytčených cílů posuzováním vlastního pokroku (při zpracovávání diskuzních příspěvků, práci se sekundárními prameny apod.)
- spojením teoretických a praktických poznatků rozvíjíme studentovu schopnost správně se orientovat ve společenských a sociálních jevech a procesech
- vedeme studenty k propojování nových vědomostí s již nabytými tvorbou vlastních závěrů a jejich využitím pro sebe samého v budoucnosti
- dbáme na využití různých strategií učení tak, aby si student uvědomoval jejich důležitost pro praxi a byl ochoten věnovat se dalšímu vzdělávání
- různorodými, aktuálními a komplexně hodnocenými činnostmi prohlubujeme studentův zájem o psychologii i pozitivní přístup k učení

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjíme studentovu schopnost rozpoznat problém a objasnit jeho podstatu
- vedeme studenty k efektivním pracovním postupům vedoucím k vyřešení problému, učíme je problém segmentovat a analyzovat a volit efektivní způsob řešení
- vyžadujeme uplatnění základních myšlenkových operací, studenti kombinují logické, empirické i tvůrčí postupy, ověřují si výsledky své práce a porovnávají je se známými skutečnostmi, v nejrůznějších činnostech uplatňují svou fantazii a kreativitu
- učíme studenty získané informace hodnotit, srovnávat a třídit podle potřeby zadaného úkolu, vytvářet různé varianty řešení a vybírat z nich tu nejefektivnější, základem postupu zůstává společná diskuze nad každým krokem
- při společných i individuálních činnostech vedeme studenty k tomu, aby uměli vysvětlit a zhodnotit každý svůj názor a postoj, aby o něm uměli diskutovat a obhájit jej věcnou a správnou argumentací

Kompetence komunikativní

- při výuce využíváme všechny dostupné zdroje informací a vedeme studenty k tomu, aby s nimi uměli samostatně, efektivně a tvořivě pracovat
- v průběhu každé činnosti dbáme na jasné a srozumitelné vyjadřování studentů, usilujeme o to, aby studenti komentovali a vysvětlovali svá stanoviska, logicky řadili své myšlenky
- požadujeme, aby student tvořil svůj projev souvisle, kultivovaně, s využitím odpovídající odborné slovní zásoby, ve formě ústní i písemné
- diskuzí a polemikou motivujeme studenty k aktivnímu naslouchání druhým lidem
- skupinovou práci a tvůrčími či výzkumnými činnostmi vedeme studenty k praktickému využití komunikativních dovedností v osobním i profesním životě

VIII.8.C – Psychologie

- prostřednictvím analýzy, syntézy i komparace vyžadujeme od studentů pochopení sdělení různého typu v různých komunikačních situacích, správnou interpretaci i věcnou argumentaci

Kompetence sociální a personální

- vedeme studenty k tomu, aby dokázali přizpůsobit svou práci v předmětu svým schopnostem a možnostem, požadavkům zadání i očekávání pracovních partnerů, aby si utvářeli realistický pohled na skutečnost
- při společných i individuálních aktivitách rozvíjíme u studentů schopnost sebereflexe a autoevaluace, vedeme je k umění vyzdvihnout klady vlastní práce, odhalit chyby, odhadnout vlastní rezervy i cestu k jejich nápravě
- společnou prací podporujeme otevřený přístup studenta, který se nebojí požádat o pomoc a zároveň je sám ochoten pomoci, učíme ho toleranci, empatii, respektu vůči stanovisku druhého
- skupinovou prací učíme studenty kooperaci, rozvíjíme jejich schopnost rozdělit si úkoly i zhodnotit vlastní přínos společné práce
- konkrétními příklady podporujeme pozitivní vztah studentů k vlastnímu zdraví a jejich zdravý životní styl

Kompetence občanské

- aktualizací a konkretizací psychologických jevů a procesů rozvíjíme schopnost empatie studentů, dokazujeme jim, jak důležitý a v životě nezbytný je respekt k druhému, vstřícnost a otevřenost
- využitím aktuálních příkladů podporujeme toleranci studentů vůči jiným sociálním a etnickým skupinám a současně vedeme studenty k zaujímání odpovědných postojů k otázkám sociálním a kulturním
- vedeme studenty k poznávání morálního hodnotového systému společnosti a v souvislosti s tím formujeme etické vědomí a občanské postoje studentů
- prostřednictvím celé škály učíme studenta zodpovědně se rozhodovat v přítomnosti
- historickou komparací probíraných jevů a faktů prohlubujeme studentovo pochopení kulturního dědictví

Kompetence k podnikavosti

- usilujeme o to, aby si student z každé činnosti uměl vybrat jev, který jej osobnostně či profesně obohatí
 - podporujeme studenta ve schopnosti stanovit si cíl výuky, inspirujeme jej příklady z psychologických oborů k řešení aktuálních problémů
 - na základě konkrétních příkladů seznamujeme studenta s osobnostními principy a rysy podnikání
 - vedeme studenta k tomu, aby na základě zobecnění psychologických poznatků pochopil vliv profese, podnikání a intelektuální práce na rozvoj osobnosti člověka, v kladných i záporných projevech
-

VIII.8.C – Psychologie

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

III. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Úvod do psychologie • předmět psychologie • obory psychologie • psychologické směry • metody psychologie	○ <i>student užívá správnou terminologii</i> ○ <i>orientuje se v základních oborech</i> ○ <i>charakterizuje jednotlivé směry</i> ○ <i>používá psychologické metody v praxi</i>	Celoročně realizováno PT Osobnostní a sociální výchova
Učení • druhy učení • metody učení • výsledky učení	○ <i>student porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost</i> ○ <i>uplatňuje zásady efektivního způsobu učení ve vlastním životě</i>	
Psychologie v každodenním životě • stres • frustrace • duševní zdraví • duševní hygiena • duševní nemoci • skryté formy a stupně individuálního násilí	○ <i>student správně chápe význam jednotlivých pojmů</i> ○ <i>uplatňuje vhodné způsoby vyrovnávání se s frustrací a stresem</i> ○ <i>využívá svých poznatků při řešení vlastních stresových situací</i> ○ <i>rozpozná základní projevy duševní nemoci</i> ○ <i>odlišuje projevy šikany od jednorázového násilí a brutality</i> ○ <i>usiluje o pozitivní změny ve svém životě, pečuje o své zdraví a realizuje zdravý životní styl</i> ○ <i>je ohleduplný ke zdraví druhých, přispívá k jejich rozvoji</i> ○ <i>aktivně relaxuje, v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace</i>	Vzdělávací oblast Člověk a zdraví, obor Výchova ke zdraví
Osobnost člověka • rysy osobnosti • schopnosti a dovednosti • temperament • charakter • vývoj a formování osobnosti v jednotlivých etapách lidského života	○ <i>student objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování</i> ○ <i>využívá získané poznatky při sebe-poznání a poznávání druhých lidí</i> ○ <i>porovnává osobnost v jednotlivých etapách vývoje</i> ○ <i>vymezí, co každá etapa přináší do lidského života</i> ○ <i>je si vědom úkolů, které jsou v jednotlivých etapách před člověka postaveny</i> ○ <i>odmítá výzvy k sebepoškození, je vůči nim odolný stejně jako vůči rizikovému životnímu stylu</i> ○ <i>má osvojeny modely správného chování a díky nim pružně řeší konkrétní situace vlastního nebo cizího ohrožení</i> ○ <i>zodpovědně přistupuje k sexuálním otázkám a sexuálnímu životu, uvědomuje si možné důsledky neuváženého jednání v této oblasti lidského života</i>	Částečně realizováno učivo vzdělávací oblasti Člověk a zdraví

VIII.8.C – Psychologie

Podstata lidské psychiky • psychické procesy • psychické stavy • psychické vlastnosti	○ <i>student vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost</i> ○ <i>uvádí příklady faktorů, které ovlivňují psychiku člověka</i> ○ <i>využívá teoretických poznatků ve svém vlastním životě</i> ○ <i>orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách</i>	Částečně realizováno učivo vzdělávací oblasti Člověk a zdraví
--	---	---

IV. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Socializace • proces socializace • mezilidská komunikace • problémy v mezilidských vztazích	○ <i>student uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace</i> ○ <i>dokáže předcházet konfliktům</i> ○ <i>rozpozná podstatu konfliktu</i> ○ <i>řeší realisticky konflikty ve vlastním životě</i> ○ <i>orientuje se v problematice reprodukčního zdraví a na základě toho buduje odpovědný přístup k vlastnímu budoucímu rodičovství</i> ○ <i>zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce</i>	Realizováno PT Multikulturní výchova (mezilidské vztahy) Částečně realizováno učivo vzdělávací oblasti Člověk a zdraví
Společenská podstata člověka • proces socializace • chyby v procesu sociální percepce • sociální role • rituály	○ <i>student respektuje odlišnosti a rozdíly v projevech příslušníků různých sociálních skupin</i> ○ <i>je si vědom důsledků nesprávného sociálního poznávání</i> ○ <i>chápe význam rolového a rituálního chování</i>	Celoročně realizováno PT Osobnostní a sociální výchova Realizováno PT Multikulturní výchova (mezilidské vztahy a kulturní vazby)
Sociální struktura společnosti • sociální útvary • společenské instituce • sociální nerovnost • sociální mobilita • jedinec ve skupině • kultura • media	○ <i>student objasní podstatu chování člověka v různých sociálních útvarech</i> ○ <i>chápe význam sociální kontroly ve skupině</i> ○ <i>dokáže definovat rozličné druhy kultury</i> ○ <i>rozumí podstatě a rozdělení kultury</i> ○ <i>orientuje se v aktuálním dění své vlastní kultury</i> ○ <i>rozlišuje typy masmédií</i> ○ <i>využívá svých znalostí ve vlastní praxi při posuzování vlivů médií na jednotlivce</i>	
Sociální procesy • práce • sociální deviace • sociální problémy	○ <i>student objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti</i> ○ <i>posuzuje hodnoty, které umožňují mladé generaci vstup do samostatného života, partnerských vztahů a rodičovství, a usiluje o jejich naplnění</i>	

Oddíl E – učební osnovy
VIII.9.C

EKONOMIE

Charakteristika předmětu: EKONOMIE ve čtyřletém gymnáziu

Obsah předmětu

Předmět ekonomie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce RVP-G. Rozvíjí a rozšiřuje poznatky v oblasti ekonomie a ekonomiky. Vede studenta k pochopení mikroekonomických a makroekonomických vztahů a jejich praktickému využívání. Dále uvádí metody zodpovědného zacházení s finančními prostředky a rozvíjí schopnosti analyzovat působení médií v ekonomickém světě. Zaměřuje se na využití aktuálních mediálních informací při analýze české i mezinárodní ekonomiky. Poskytuje prostor k pochopení a kritické analýze rizik a přínosů globalizace ekonomiky. Přispívá též k orientaci na trhu práce, českém i evropském. Předmět využívá znalostí učiva politologie, práva, dějepisu a zeměpisu. Je také realizován v dílně Den památky obětí holocaustu, která je v jeho rámci hodnocena. Vyučovací předmět ekonomie realizuje průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova, Environmentální výchova, Multikulturní výchova.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
I. ročník	X	X
II. ročník	X	X
III. ročník	1	X
IV. ročník	X	X

Organizace výuky

Předmět ekonomie je zařazen do učebního plánu III. ročníku a je pro všechny studenty povinný. Využívá různé formy výuky: výklad s použitím dataprojektoru, samostatné vyhledávání dat studenty, kritickou analýzu ekonomických textů, exkurze, besedy, výukové filmy, referáty, skupinovou práci, ekonomické hry a simulace.

Výchovné a vzdělávací strategie

Předmět vede studenty k orientaci na aktuálním trhu práce a k tomu, aby si dokázali plánovat svou profesní kariéru, chápali význam mezilidských vztahů na pracovišti a věděli, kam se obrátit o pomoc při ztrátě zaměstnání.

Kompetence k učení

- probouzíme aktivní zájem o problematiku ekonomie a ekonomiky aktivitami spojenými s předmětem

VIII.9.C – Ekonomie

- představujeme vědění jako hodnotu a poznání jako otevřený a zajímavý proces
- poskytujeme studentům možnost pracovat s písemnými, zvukovými i obrazovými materiály a tak správně analyzovat informace a kriticky je zpracovat a zobecňovat
- vedeme studenty k orientaci v různých zdrojích informací

Kompetence k řešení problémů

- dáváme studentům konkrétní příklady k řešení, k analýze vlastní situace současné i budoucí (profesní směřování, finanční rozvrhování apod.)
- poskytujeme studentům prostor k samostatnému řešení problémů
- podporujeme diskuze s obhajobou rozhodnutí a postojů
- umožňujeme studentům posuzovat řešení problémů z nejrůznějších společenských aspektů

Kompetence komunikativní

- umožňujeme studentům prostor pro sebereflexi, vyjádření názorů, postojů
- učíme klást otázky, hledat odpovědi v diskuzi
- umožňujeme studentům využívat komunikační prostředky a technologie
- vedeme studenty ke kritickému posuzování získaných informací

Kompetence sociální a personální

- poskytujeme možnost samostatné, párové a skupinové práce pro hlubší vhled do konkrétní oblasti
- umožňujeme studentům posuzovat profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jejich profesní volbě a kariéře
- vytváříme vhodné pracovní prostředí pro budování pozitivní představy samotných studentů
- rozvíjíme u studentů schopnost slovního sebehodnocení a hodnocení práce i chování druhých tak, aby uměli pojmenovat vlastní pozitiva a nedostatky

Kompetence občanské

- vedeme studenty k prezentaci vlastních názorů, k respektování přesvědčení druhých a vhodné reakci na ně
- organizujeme debaty s odborníky na aktuální témata a podporujeme pluralitní pohled studentů
- vedeme studenty k porovnávání teoreticky získaných znalostí s praxí

Kompetence k podnikavosti

- umožňujeme studentům rozhodovat se o budoucím profesním zaměření
- učíme chápat podstatu a principy podnikání, realitu tržního prostředí
- vedeme studenty k posuzování podnikatelských příležitostí

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

III. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Profesní volba - práce jako seberealizace - hodnocení vlastních schopností - profesní a vzdělávací nabídka - přijímací pohovor a výběrové řízení, pracovní úspěšnost a kariérní růst	- student kriticky posoudí své předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace - posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě - vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova
Mezinárodní trh práce - nabídka a poptávka po pracovních místech - informační, poradenské a zprostředkovatelské služby - pracovní trh v EU, globalizace pracovního trhu, profesní mobilita - rekvalifikace, celoživotní vzdělávání	- student uvede příklady profesní poptávky na českém i evropském trhu práce - posoudí profesní nabídku na českém i evropském trhu a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním - orientuje se na pracovním trhu v ČR i EU - využívá moderní technologie k získání nejnovějších informací na trhu práce	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova
Osobní management - plánování osobní práce, time management - zaměstnání a mezilidské vztahy zaměstnání a rodina - workholismus	- student vytvoří model vyváženého pracovního rozvrhu s ohledem na své osobní vztahy - definuje pojmy: time management, workholismus	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova
Pracovní právo - právní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního poměru - práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů - odborní	- student uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď - deklaruje svá pracovní práva, vyslovuje požadavky na respektování svých práv ostatními lidmi a respektuje své pracovní povinnosti - objasní funkci odborů	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova
Bezpečnost práce - zásady bezpečnosti práce - ekologická hlediska práce - pracovní úraz a odškodnění	- student volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky - chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova
Základní ekonomické pojmy - typy ekonomik - ekonomický cyklus - tržní mechanismus - nabídka, poptávka, tvorba ceny - globální ekonomické otázky	- student objasní typy ekonomik (i z historického hlediska) a uvede příklady - popíše ekonomický cyklus a tržní mechanismus - aktivně přistupuje k ochraně životního prostředí - respektuje cizí majetek, využívá a chrání majetek svůj - vysvětlí pojmy zisk, cena, DPH - rozpozná běžné cenové triky, klamavé nabídky	Realizována PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova Využití znalostí učiva dějepisu

VIII.9.C – Ekonomie

Ekonomické subjekty • právní formy podnikání (živnost, typy společností, družstvo) • základní právní normy týkající se podnikání	○ <i>student rozlišuje a porovnává jednotlivé formy podnikání, posoudí, která z nich je v konkrétní situaci výhodná</i> ○ <i>analyzuje výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním</i> ○ <i>uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak požádat o živnostenské oprávnění</i>	
Marketing • marketing a public relations • reklama, reklamní agentury	○ <i>student analyzuje skrytý obsah reklamy</i> ○ <i>vyjadřuje svůj názor na faktory ovlivňující úspěch výrobku na trhu</i>	Realizováno PT Mediální výchova
Fiskální politika • státní rozpočet • daňová soustava	○ <i>student porovná hospodářský systém ČR s vybranými ekonomikami zemí EU</i> ○ <i>objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů</i> ○ <i>rozlišuje základní typy daní</i> ○ <i>uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění</i>	Realizováno PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Monetární politika ČNB • inflace • kurz měny • zahraniční platební bilance • HDP	○ <i>student na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů</i> ○ <i>vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry</i>	Realizována PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova
Sociální politika • důchodový systém • systém sociálních dávek • životní minimum • nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti	○ <i>student uvede postup, jak se vypočítá životní minimum, požádá o sociální dávku, na niž má nárok</i> ○ <i>objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, vymezí práci úřadu práce a personál. agentur</i> ○ <i>vyhledává informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií</i>	Realizováno PT Mediální výchova
Peníze • funkce peněz • formy platebního styku • cenné papíry, akcie, burza	○ <i>student používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kurzovního lístku</i> ○ <i>vysvětlí funkci peněz, formy platebního styku a cenných papírů</i> ○ <i>uvede principy vývoje ceny akcií i možnosti bezpečných forem investic</i> ○ <i>ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku</i>	
Hospodaření domácnosti • rozpočet domácnosti • práva spotřebitele	○ <i>student rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a sestaví rozpočet domácnosti</i> ○ <i>rozliší pojmy: schodkový, přebytečný, vyrovnaný rozpočet</i> ○ <i>na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele</i>	Realizována PT Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova

VIII.9.C – Ekonomie

Finanční produkty • volné finanční prostředky a jejich využití • řešení nedostatku finančních prostředků, úvěrové produkty, leasing • úrokové sazby, RPSN (roční procentní sazba nákladů) • pojištění	○ <i>student navrhne způsoby využití volných finančních prostředků a jejich investování; vysvětlí proč</i> ○ <i>vybere úvěrové produkty, zdůvodní svoji volbu</i> ○ <i>vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN</i> ○ <i>objasní význam pojištění</i>	
Bankovní soustava • ČNB a komerční banky • specializované finanční instituce • moderní formy bankovníctví	○ <i>student objasní funkci ČNB, komerčních bank a dalších finančních institucí</i> ○ <i>využívá moderní formy bankovních služeb</i>	

Oddíl E – učební osnovy
VIII.10.C

FILOZOFIE

Charakteristika předmětu: FILOZOFIE ve čtyřletém gymnáziu

Obsah předmětu

Předmět filozofie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost (vzdělávací obor Občanský a společenskovědní základ) RVP-G. Zaměřuje se na reflexi společenské skutečnosti a utváření vlastní identity, s přihlédnutím k vyšší osobnostní vyspělosti studentů. Poskytuje informace z humanitních oborů, které umožní studentům kriticky reflektovat společenskou skutečnost a posuzovat různé přístupy k řešení každodenních problémů. Přispívá k uchování kontinuity tradičních hodnot naší civilizace, posiluje respekt k základním principům demokracie a evropanství. Podporuje vědomí neopakovatelnosti a jedinečnosti života, významu lidské důstojnosti. Vede studenty k tomu, aby zvládali vybraný pojmový filozofický aparát a byli informováni o důležitých filozofických otázkách.

Předmět využívá znalostí učiva dějepisu a zeměpisu. Filozofie realizuje průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova, Environmentální výchova, Multikulturní výchova.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
I. ročník	X	X
II. ročník	X	X
III. ročník	X	X
IV. ročník	3	X

Organizace výuky

Předmět filozofie je vyučován 3 hodiny ve IV. ročníku a je pro všechny studenty povinný. Studenti využívají materiály s humanitní tematikou, používají odborné publikace, video a audio materiály; s danou problematikou se seznamují pomocí rozličných aktivit. Studenti se aktivně podílejí na procesu výuky. K výuce se využívají odborné učebny (společenskovědní a počítačová učebna – práce s internetem).

Výchovné a vzdělávací strategie

Předmět filozofie vede studenty k osvojení základního pojmového aparátu filozofie a orientaci v základní filozofické problematice. Studenti zaujmou kritické stanovisko ke světu a k sobě samým.

Kompetence k učení

- probouzíme zájem studentů o problematiku filozofie rozličnými aktivitami
- představujeme vědění jako hodnotu a poznání jako otevřený a zajímavý proces

VIII.10.C – Filozofie

- umožňujeme studentům hledat souvislosti v získaných informacích
- nabízíme možnost samostatné práce
- poskytujeme studentům možnost pracovat s písemnými, zvukovými i obrazovými materiály a tak správně analyzovat informace a kriticky je zpracovat a zobecňovat
- získané informace a zkušenosti používáme k dalšímu výchovnému působení

Kompetence k řešení problémů

- poskytujeme studentům prostor k samostatnému navrhování variant a řešení problémů
- podporujeme diskuze s obhajobou vlastních rozhodnutí a postojů
- umožňujeme studentům posuzovat řešení problémů z nejrůznějších společenských aspektů
- poskytujeme studentům prostor k vysvětlení a zhodnocení vlastního názoru na danou problematiku
- podporujeme diskuze s obhajobou studentských rozhodnutí a postojů

Kompetence komunikativní

- umožňujeme studentům prostor pro sebereflexi, vyjádření názorů, postojů
- učíme klást otázky, hledat odpovědi v diskuzi
- poskytujeme studentům prostor pro vyjádření názorů a postojů k probíranému tématu
- vedeme studenty ke spolupráci ve skupinových aktivitách
- umožňujeme studentům využívat komunikační prostředky a technologie
- vedeme studenty ke kritickému posuzování hodnověrnosti informací

Kompetence sociální a personální

- poskytujeme možnost samostatné, párové a skupinové práce pro hlubší vhled do konkrétní oblasti
- vytváříme vhodné pracovní prostředí pro vytváření pozitivní představy samotných studentů
- komentujeme se studenty filozofické problémy a nacházíme možná řešení
- rozvíjíme u studentů schopnost slovního sebehodnocení a hodnocení práce i chování druhých tak, aby uměli pojmenovat vlastní pozitivní a negativní stránky

Kompetence občanské

- prosazujeme a upevňujeme tradiční hodnoty evropské vzdělanosti a současně podporujeme zájem s ohledem na mimoevropské oblasti
- klademe důraz na mezipředmětové vztahy (historické souvislosti, tradice a kulturní dědictví)
- vedeme studenty k prezentaci vlastních názorů, k respektování přesvědčení druhých a vhodné reakci na ně
- seznamujeme studenty s jejich právy a povinnostmi, které si studenti osvojují
- organizujeme debaty s odborníky na aktuální témata a podporujeme pluralitní pohled studentů
- vedeme studenty k porovnávání teoreticky získaných znalostí s realitou

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

IV. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Úvod do filozofie • předmět, vznik a vývoj filozofie • obrat od mýtu k logu, vztah filozofie a náboženství, filozofie a umění, ideologie, politika, světový názor • filozofické disciplíny teoretické i praktické (zejména ontologie, gnoseologie, filozofická antropologie, etika, estetika, dějiny filozofie, filozofie dějin) • základní filozofické problémy	○ <i>student objasní podstatu filozofického myšlení</i> ○ <i>vysvětlí vztah filozofie k mýtu, náboženství, umění, ideologii a světovému názoru</i> ○ <i>rozliší filozofické disciplíny</i> ○ <i>analyzuje a kriticky zhodnotí základní filozofické otázky</i>	Využití znalostí učiva dějepisu
Klíčové etapy a směry filozofického myšlení • orientální filozofie • antická filozofie • křesťanství a středověk • renesanční myšlení • racionalismus a empirismus • osvícenství • hlavní směry 19. století • filozofie 20. století	○ <i>student charakterizuje a rozliší hlavní filozofické směry a jejich představitele</i> ○ <i>nachází souvislosti mezi jednotlivými etapami</i> ○ <i>rozliší základní paradigmata</i> ○ <i>s porozuměním čte a interpretuje filozofické texty</i> ○ <i>porovnává jednotlivé filozofické směry z hlediska historického i filozofického</i> ○ <i>orientuje se v problematice české i evropské filozofie</i>	Realizována PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova Využití znalostí učiva dějepisu
Etická dimenze lidského bytí • podstata morálky a mravnosti • etické normy, mravní odpovědnost, mravní apriori, úloha svědomí • etika každodenního života	○ <i>student definuje základní pojmy</i> ○ <i>uvědomuje si vlastní mravní odpovědnost</i> ○ <i>praktikuje etiku každodenního života</i> ○ <i>uvažuje nad historickými souvislostmi dané problematiky</i> ○ <i>uvádí rozdílné názory na danou problematiku v ČR a ve světě</i> ○ <i>využívá informace z domácích i zahraničních médií</i>	Realizována PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova Využití znalostí učiva dějepisu
Víra v lidském životě • podoby víry, znaky náboženské víry • náboženské systémy, církve • sekty	○ <i>student rozlišuje významné náboženské systémy</i> ○ <i>uvede historické souvislosti vzniku náboženství s přesahem do současnosti</i> ○ <i>orientuje se v dané problematice nejen v ČR, ale i v Evropě, na světě</i> ○ <i>rozezná projevy náboženské a názorové nesnášenlivosti</i> ○ <i>využívá informace z domácích i zahraničních médií</i>	Realizována PT Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova Využití znalostí učiva dějepisu
Teorie argumentace • podstata argumentace; • zásady věcně správné a etické argumentace	○ <i>student eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi</i> ○ <i>uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům</i> ○ <i>využívá informace z domácích i zahraničních médií</i>	Realizováno PT Mediální výchova

Oddíl E – učební osnovy
VIII.11.C

SPOLEČENSKOVĚDNÍ SEMINÁŘ

VIII.11.C – Společenskovědní seminář

Charakteristika předmětu: SPOLEČENSKOVĚDNÍ SEMINÁŘ ve čtyřletém gymnáziu

Obsah předmětu

Volitelný předmět společenskovědní seminář vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost (vzdělávací obor Občanský a společenskovědní základ) RVP-G. Rozvíjí a rozšiřuje poznatky zejména v oblastech politologie, práva, ekonomie, sociologie, filozofie a etiky. Poskytuje informace z humanitních oborů, které umožní studentům kriticky reflektovat společenskou skutečnost a posuzovat různé přístupy k řešení každodenních problémů. Seznamuje studenty s vývojem společnosti na základě poznání dějinných, sociálních a kulturních aspektů. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, věnuje se prevenci radikálních a extremistických projevů. Předmět využívá znalostí učiva dějepisu, zeměpisu, politologie, práva, ekonomie a filozofie.

Společenskovědní seminář realizuje průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova, Multikulturní výchova.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
I. ročník	X	X
II. ročník	X	X
III. ročník	X	X
IV. ročník	(1)	X

Organizace výuky

Společenskovědní seminář je zařazen jako volitelný předmět do IV. ročníku. Studenti využívají materiály se společenskovědní tematikou, používají odborné publikace, video a audio materiály; s danou problematikou se seznamují pomocí rozličných aktivit - samostatné vyhledávání dat, kritická analýza odborných textů, referáty, párová a skupinová práce. K výuce se využívají odborné učebny (společenskovědní a počítačová učebna – práce s internetem). Metodami výuky jsou analýzy a interpretace dokumentů a diskuse nad společenskými problémy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Předmět se významně podílí na formování postojů studentů, přispívá k lepšímu poznávání sebe i druhých, učí logicky myslet, připravuje na převzetí sociálních rolí, rozvíjí schopnost odpovědně jednat, vytváří a upevňuje mravní a právní vědomí studentů.

VIII.11.C – Společenskovědní seminář

Kompetence k učení

- prohlubujeme znalosti v oblasti společenskovědní problematiky
- využíváme vhodné metody v procesu učení - vyhledávání informací, práce s výsledky průzkumu, provádění analýzy, komparace, syntézy
- umožňujeme studentům hledat souvislosti v probírané látce
- vedeme studenty k orientaci v různorodých zdrojích informací

Kompetence k řešení problémů

- poskytujeme studentům prostor k samostatnému řešení problémů
- podporujeme diskuze s obhajobou vlastních rozhodnutí a postojů
- umožňujeme studentům posuzovat řešení problémů z nejrůznějších společenských aspektů
- vedeme studenty k zodpovědnosti za průběh práce i za konečný výsledek při týmové a individuální práci

Kompetence komunikativní

- dáváme studentům prostor pro sebereflexi, vyjádření názorů, postojů
- učíme klást otázky, hledat odpovědi v diskuzi
- umožňujeme studentům využívat komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální

- poskytujeme možnost samostatné, párové a skupinové práce pro hlubší vhled do společenskovědní oblasti
- rozvíjíme u studentů schopnost slovního sebehodnocení a hodnocení práce i chování druhých tak, aby uměli pojmenovat vlastní pozitiva a negativa

Kompetence občanské

- prosazujeme a upevňujeme tradiční hodnoty evropské vzdělanosti a současně podporujeme zájem o mimoevropské oblasti
- vedeme studenty k prezentaci vlastních názorů, k respektování přesvědčení druhých a vhodné reakci na ně
- organizujeme debaty s odborníky na aktuální témata a podporujeme pluralitní pohled studentů

Kompetence k podnikavosti

- poskytujeme studentům možnost využívat dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit
- podporujeme rozvoj osobního i odborného potenciálu studentů

VIII.11.C – Společenskovědní seminář

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

IV. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Základní filozofické disciplíny • teoretické • praktické	○ <i>student interpretuje filozofické texty</i> ○ <i>nachází v nich souvislosti s již probranou látkou</i> ○ <i>zamýšlí se nad otázkami, které z textů vyplynou</i>	Využití znalostí učiva dějepisu, filozofie
Státoprávní a ekonomická problematika • stát a samospráva • právo • ekonomie a ekonomika	○ <i>student nachází hlubší souvislosti v již probrané látce</i> ○ <i>kriticky posuzuje získané informace</i> ○ <i>vysvětlí fungování státní správy a samosprávy</i> ○ <i>orientuje se v právních souvislostech</i> ○ <i>zamýšlí se nad ekonomickými termíny</i> ○ <i>porovnává stát, právo a ekonomiku ČR s ostatními státy</i> ○ <i>využívá informace z domácích i zahraničních médií</i>	Realizována PT Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Využití znalostí učiva dějepisu, zeměpisu, politologie, práva, ekonomie
Základní etické problémy • euthanasie • homosexualita • interrupce • trest smrti	○ <i>student se orientuje v zásadních otázkách etiky</i> ○ <i>na základě analýzy textů posuzuje jednotlivé etické problémy</i> ○ <i>uvádí rozdílné názory na danou problematiku v ČR a ve světě</i> ○ <i>využívá informace z domácích i zahraničních médií</i>	Realizována PT Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Využití znalostí učiva dějepisu, politologie, práva, filozofie